ARTYKUŁY

KS. MGR LIC. MATEUSZ KOWALSKI
KUL Lublin

PEREGRYNACJA KOPII OBRAZU MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ W DIECEZJI RZESZOWSKIEJ (2001–2002). PRZYGOTOWANIE, PRZEBIEG I ZNACZENIE DUSZPASTERSKIE.

Wstęp

Peregrynacja kopii Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej należy do najważniejszych wydarzeń duszpasterskich w historii Kościoła katolickiego w Polsce po II wojnie światowej. Zainicjowana z inspiracji bł. kard. Stefana Wyszyńskiego jako element przygotowania narodu do obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski, z biegiem lat stała się nie tylko wyjątkową formą kultu maryjnego, ale również narzędziem ewangelizacji, odnowy religijnej i umacniania więzi wspólnotowych. Jednym z etapów tej ogólnopolskiej peregrynacji było nawiedzenie diecezji rzeszowskiej, które odbyło się w latach 2001–2002. Wydarzenie to przypadło na szczególny moment w historii młodego Kościoła rzeszowskiego, utworzonego w 1992 roku.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie przygotowań do peregrynacji kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji rzeszowskiej oraz ukazanie przebiegu nawiedzenia w poszczególnych dekanatach i jego znaczenia dla życia religijnego lokalnego Kościoła. W opracowaniu omówiono genezę współczesnych peregrynacji maryjnych, historię nawiedzenia obrazu jasnogórskiego w Polsce, działania przygotowawcze podjęte przez biskupa Kazimierza Górnego i duchowieństwo diecezji, a następnie przebieg peregrynacji na terenie poszczególnych dekanatów. Analiza została oparta przede wszystkim na materiałach archiwalnych Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie, dokumentach kościelnych, prasie diecezjalnej oraz literaturze przedmiotu.

Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej była wydarzeniem o charakterze nie tylko religijnym, lecz także społecznym i kulturowym. Stała się okazją do odnowy życia parafialnego, umocnienia więzi wspólnotowych oraz pogłębienia pobożności maryjnej wiernych. Jej przebieg i pozostawione owoce stanowią istotny element historii Kościoła rzeszowskiego na początku XXI wieku. Jak dotąd brak jest publikacji naukowej prezentującej cały obraz nawiedzenia diecezji rzeszowskiej. Wiele jest natomiast źródeł prasowych i kronikarskich traktujących o tym wydarzeniu.

1. Historyczne źródła współczesnych peregrynacji maryjnych

W Ewangelii według św. Łukasza czytamy, że Matka Najświętsza po swoim Zwiastowaniu[1] udaje się do swojej krewnej Elżbiety[2]. Matka Zbawiciela wyrusza w trudną drogę, aby zanieść jej Chrystusa, którego ma pod sercem, ale również po to, aby swojej starszej krewnej, będącej w stanie błogosławionym, po ludzku ulżyć w codziennych obowiązkach. W tej ewangelicznej scenie można dostrzec pewien pierwowzór peregrynacji maryjnych. Otóż Maryja przychodzi do swoich krewnych, aby przynieść im Jezusa i ulżyć w codziennych zmaganiach.

Początki współczesnych peregrynacji maryjnych związane są z francuskim sanktuarium Boulogne-sur-Mer[3], gdzie czczona jest cudowna figura Matki Najświętszej. To w tym miejscu w dniach od 20 do 24 lipca 1938 roku odbył się IV Narodowy Kongres Maryjny, który zgromadził około trzystu tysięcy osób[4]. Kolejny kongres miał odbyć się w Le Puy, z tego powodu postanowiono w uroczystej procesji przenieść tam figurę Maryi. Rozpoczęta w 1938 roku peregrynacja została przerwana przez wybuch II wojny światowej. Wznowiono ją w 1942 roku, po kongresie maryjnym zorganizowanym właśnie w Le Puy, skąd figura wyruszyła do Lourdes. Ze względu na wielkie owoce pastoralne tej wędrówki, podjęto decyzję o kontynuowaniu peregrynacji po całej Francji. W tym celu przygotowano w sumie cztery figury, które od 28 marca 1943 roku do 29 sierpnia 1948

1. Łk1,26-38.
2. Łk1,39-45.
3. W sanktuarium Boulogne-sur-Mer na północy Francji czczona jest figura Matki Bożej z Morza. Początki kultu związane są z cudownym pojawieniem się figury w 636 roku. Wówczas to u wybrzeży pojawiła się tajemnicza łódź nie mająca ani żagli, ani załogi. W środku była za to piękna figura Matki Bożej z Dzieciątkiem. Między XIII a XVI wieku sanktuarium było jednym z najczęstszych celów pielgrzymkowych w katolickim świecie, wymienianym obok Rzymu i Ziemi Świętej. (Zob. S. Gamrat, *Maryja u brzegu Francji*, „Królowa Różańca Świętego", r. 2020, nr 42, s. 3-4).
4. *Kongres Mariański w Bouglogne*, „Gazeta Kościelna, Tygodnik dla Duchowieństwa", rok XVL, nr 31, Lwów 31 VII 1938, s. 493.

roku przemierzyły ponad sto tysięcy kilometrów, gromadząc tłumy Francuzów. Celem przewodnim tej peregrynacji było odnowienie przez jak największą ilość osób poświęcenia się Niepokalanemu Sercu Maryi dokonanego przez papieża Piusa XII w 1942 roku[5]. W 1948 roku figura wróciła do Boulogne-sur-Mer, skąd wyruszyła 10 lat wcześniej. We Francji ta peregrynacja zyskała nazwę *Le Grand Retour – Wielki Powrót*[6].

2. Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Polsce.

Idea podobna do *Le Grand Retour*, ale na ziemiach polskich, zaczęła rodzić się w sercu Prymasa Tysiąclecia – bł. kard. Stefana Wyszyńskiego w połowie lat pięćdziesiątych XX wieku. Było to związane z jego uwięzieniem oraz zbliżającym się jubileuszem Tysiąclecia Chrztu Polski. Przebywając w Prudniku[7], pod wpływem lektury *Potopu* Henryka Sienkiewicza, kardynał zaczął planować duchowe przygotowanie do obchodów Milenium Polski. Sytuacja panująca wówczas w kraju nasunęła mu pewne skojarzenie: podobnie jak w XVII wieku Polska przeżywała potop szwedzki, tak obecnie przeżywa potop radziecki. I jak w XVII wieku Naród zawierzył się Matce w ślubach króla Jana Kazimierza, choć tych ślubów do końca nie zrealizował, tak obecnie te śluby powinny być odnowione. Przebywając w Komańczy, napisał tekst Jasnogórskich Ślubów Narodu, które, choć bez jego udziału, zostały złożone na Jasnej

5. Papież Pius XII zawierzył świat Niepokalanemu Sercu Maryi 31 października 1942 roku w orędziu z okazji 25. rocznicy Objawień Fatimskich i swoich święceń biskupich (oba wydarzenia miały miejsce 13 maja 1917 roku). Akt ten powtórzył 8 grudnia tegoż roku w Bazylice św. Piotra. Papież nakazał także, aby w kościołach lokalnych ponowiono ten akt. W Polsce dokonał tego kard. Hlond 8 września 1946 roku na Jasnej Górze. (Zob. W. Siwak, *Serce Maryi – Kult*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 18, Lublin 2013, k. 31).

6. M. Rolland, *Une expérience religieuse. Le Grand Retour*, "Nouvelle Revue Théologique", r 69 (1947), nr 4, s. 412-413; L. Perouas, *Le Grand Retour de Notre-Dame de Boulogne à travers la France (1943-1948). Essai d'interprétation*, "Archives de Sciences Sociales des Religions", r 1983, nr 56/1, s. 37-38; W. Pałęcki, *Peregrynacja*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 15, Lublin 2011, k. 283-284.

7. Prymas Wyszyński internowany był przez władze komunistyczne w następujących miejscach: w Rywałdzie (25 września 1953–12 października 1953), w Stoczku Klasztornym (12 października 1953–6 października 1954), w Prudniku (6 października 1954–27 października 1955) i w Komańczy (27 października 1955–26 października 1956). Zob. L. Wianowski, *Patriotyczna postawa kardynała Stefana Wyszyńskiego w świetle „Zapisków więziennych"*, „Collectanea Theologica", r. 84 (20140, nr 3, s. 69.

Górze 26 sierpnia 1956 roku w obecności Episkopatu Polski, trzech tysięcy księży i około miliona wiernych[8].

Konsekwencją i kontynuacją złożonych ślubów stała się Wielka Nowenna przed Milenium Chrztu oraz peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej po parafiach całej Polski. W tym celu kard. Wyszyński zlecił toruńskiemu artyście – prof. Leonardowi Torwirtowi wykonanie kopii Jasnogórskiej Ikony. Obraz został poświęcony przez papieża Piusa XII w trakcie audiencji udzielonej Prymasowi 14 maja 1957 roku[9]

Peregrynacja kopii Jasnogórskiej Ikony, zwanej także Obrazem Nawiedzenia, rozpoczęła się 29 sierpnia 1957 roku. Do uroczystości milenijnych, a więc 1966 roku, peregrynacja odbyła się w dziesięciu diecezjach i archidiecezjach[10]. W 1966 roku Episkopat postanowił przerwać peregrynację i skierować obraz na specjalny szlak milenijny, na którym znalazło się dwadzieścia pięć stolic biskupich w Polsce. To właśnie w tym okresie władze komunistyczne postanowiły „uwięzić" obraz. Samochód z obrazem został zatrzymany w podbędzińskich lasach, na terenie archidiecezji częstochowskiej i przewieziony na Jasną Górę, gdzie przez kolejne sześć lat był strzeżony przez milicję. W tym czasie parafie nawiedzały puste ramy[11]. Na trasę peregrynacji obraz wrócił w 1972 roku, gdy to za wiedzą Prymasa został wykradziony przez dwóch księży: Józefa Wójcika i Romana Siudka,

8. K. A. Wojcieszek, *Uwięzienie Prymasa Stefana Wyszyńskiego a geneza i znaczenie Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego*, w: *Bł. Prymas Stefan kard. Wyszyński. Życie – myśl – konteksty. W 70. rocznicę uwięzienia*, red. K. A. Wojcieszek, Warszawa 2023, s. 86-90; J. Pietrzykowski, *Prymas Polski Stefan Kardynał Wyszyński jako kontynuator nauczania Augusta Kardynała Hlonda w realizacji odnowy narodu poprzez jasnogórskie sanktuarium*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne", nr 120, r. 2023, s. 367; Ł. Krucki, *Itinerarium peregrynacji kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w Archidiecezji Gnieźnieńskiej (1978–1979)*, „Nasza Przeszłość", t. 144, r. 2025, s. 150-151.

9. W. Piętowski, *Nawiedzenie kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej parafii w dekanacie Łańcut II w roku 2003*, „Premislia Christiana", tom XI, Przemyśl 2004/2005, s. 177.

10. Były to diecezje: warszawska, siedlecka, łomżyńska, administratura apostolska w Białymstoku, warmińska, gdańska, chełmińska, gorzowska, wrocławska i opolska. Zob. A. Wójcik, *Częstochowska Matka Boża - Peregrynacje*, *Encyklopedia Katolicka*, t. 3, Lublin 1985, k. 878.

11. W tym okresie peregrynację przeżywały następujące diecezje: katowicka, krakowska, tarnowska, przemyska, administratura apostolska w Lubaczowie, lubelska. Zob. A. Wójcik, *Częstochowska Matka Boża- Peregrynacje*, *Encyklopedia Katolicka*, t. 3, Lublin 1985, k. 878.

aby przez kolejne lata odwiedzić pozostałe diecezje[12]. W tym czasie arcybiskup krakowski kardynał Wojtyła został wybrany na urząd papieski, a jego pierwsza podróż apostolska w Ojczyzny miała miejsce jeszcze w trakcie peregrynacji[13].

Po zakończeniu pierwszego etapu peregrynacji nie było jeszcze planów organizowania kolejnego. 20 maja Obraz Nawiedzenia został przyniesiony do sypialni umierającego już Prymasa. Miała to być forma pożegnania. Wówczas Wyszyński, wyraźnie wzruszony wypowiedział: „Tyle razy przybywałem do Ciebie, Matko, na szlak Nawiedzenia. Dzisiaj Ty przychodzisz do mnie. Byłaś zawsze dla mnie największą łaską, światłem, nadzieją i programem mojego życia… Niech ta Wędrówka nadal nie ustaje, a gdy się skończy, niech zacznie się na nowo; abyś stale krążyła po Polsce, dana ku obronie naszego narodu". W związku ze zbliżającym się jubileuszem 600-lecia Jasnej Góry Episkopat Polski podjął decyzję, aby obraz nawiedził wszystkie świątynie katedralne. Ta katedralna peregrynacja spotkała się z wielkim entuzjazmem. 22 września 1984 roku Komisja Maryjna Episkopatu Polski, obradując pod przewodnictwem prymasa Glempa, podjęła decyzję, aby zainicjować drugi etap peregrynacji od parafii do parafii. Pomysł komisji został przedstawiony na 202. konferencji plenarnej Episkopatu Polski i zatwierdzony 21 marca 1985 roku. Ten etap rozpoczął się 3 maja 1985 roku w Drohiczynie [14].

3. Przygotowanie diecezji na dzień nawiedzenia.

W trakcie trwania drugiego etapu peregrynacji w Polsce doszło do wielkich zmian. W sferze politycznej doszło do upadku władzy komunistycznej, a w sferze kościelnej w życie weszła bulla św. Jana Pawła II *Totus tuus Poloniae Populus,* która zreformowała strukturę diecezjalną w Polsce. Na mocy tej bulli powstała m. in. diecezja rzeszowska. W związku ze zmianami granic diecezji zmianie uległ także

12. Od 1972 roku do 1980 roku obraz nawiedził następujące diecezje: sandomierską, kielecką, administraturę apostolską w Drohiczynie, łódzką, włocławską, płocką, poznańską, gnieźnieńską i częstochowską. Zob. A. Wójcik, *Częstochowska Matka Boża - Peregrynacje*, *Encyklopedia Katolicka*, t. 3, Lublin 1985, k. 878.

13. J. Kapuściński, *Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji częstochowskiej (1979-1980) – próba podsumowania*, „Częstochowskie Studia Teologiczne", nr 51, r. 2024, s. 15-16; Cz. Ryszka, *Krótka historia nawiedzenia*, „Niedziela", nr 17/2007, s. 14-15; A. Motyka, *O Pielgrzymowaniu Pani Jasnogórskiej*, „Niedziela Południowa", r 2001, nr 41, 14.10.2001, s. II; H. Janicka, *Na pielgrzymim szlaku Maryi*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 42, 21.10.2001, s. I.

14. A. Motyka, *O Pielgrzymowaniu Pani Jasnogórskiej*, s. II ; M. Królik, *Historia peregrynacji,* https://nawiedzenie.archiczest.pl/strona/historia-peregrynacji, Dostęp 08.06.2026, H. Janicka, *Na pielgrzymim szlaku* Maryi, s. I.

harmonogram peregrynacji. W nowo utworzonej diecezji rzeszowskiej obraz nawiedzenia gościł od 13 października 2001 roku do 22 sierpnia 2002 roku[15].

3.1. Listy Pasterskie bpa Kazimierza Górnego przygotowujące do peregrynacji.

W młodym Kościele Rzeszowskim peregrynacja była wielkim przeżyciem. Przygotowania do niej trwały na długo przed dniem powitania obrazu. Pierwszy biskup rzeszowski Kazimierz Górny, chcąc przygotować diecezję na to wydarzenie, wydał trzy listy pasterskie zapowiadające peregrynację. W liście na Wielki Post wydanym 22 lutego 2001 roku, podsumowując peregrynację Obrazu Miłosierdzia Bożego[16], napisał: „Dziękujmy za wszystkie łaski, jakich Bóg pozwolił nam doświadczyć i zadbajmy, by owoce tego nawiedzenia były trwałe, by zbliżająca się peregrynacja Matki Bożej Częstochowskiej w Kopii Jasnogórskiej była niejako kontynuacją i pogłębieniem tych duchowych przeżyć i wewnętrznej przemiany każdego z nas. Nade wszystko dołóżmy starań, aby znikała plaga pijaństwa. Niech okres Wielkiego Postu będzie czasem abstynencji, zgody, jedności i miłości w rodzinach"[17]. W dalszej części tego listu (punkt 4) ordynariusz rzeszowski już bezpośrednio zapowiadał nawiedzenie diecezji przez Matkę Bożą. Przywołując jednocześnie pamięć o poprzedniej peregrynacji na terenie diecezji, kiedy przybyły jedynie symbole: puste ramy Obrazu i Świeca[18]. Pasterz w liście zapowiedział także wydarzenia mające duchowo przygotować i poprzedzić peregrynację. Pisał o trzech pielgrzymkach na Jasną Górę w celu zaproszenia Maryi na rzeszowską ziemię: kapłanów w czwartek po Wielkanocy; maturzystów diecezji rzeszowskiej 31 marca 2001 roku oraz sierpniowej Rzeszowskiej Pielgrzymce Diecezjalnej.

15. E. Gigilewicz, *Totus Tuus Poloniae Populus*, *Encyklopedia Katolicka*, t. 19, Lublin 2013, k. 924-925; Archiwum Diecezjalne w Rzeszowie [dalej: ADRz], zesp. 2/b, sygn. 1, Terminarz Nawiedzenia Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej.
16. Nawiedzenie parafii diecezji rzeszowskiej przez obraz Miłosierdzia Bożego – wiernej kopii wizerunku z sanktuarium w Krakowie-Łagiewnikach wpisane było w obchody Roku Wielkiego Jubileuszu. Zob. J. Sądel, *Peregrynacja Obrazu Bożego Miłosierdzia*, „Niedziela Południowa", r. 2000, nr 9, 27.02.2000, s. I.
17. *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego na Wielki Post 2001 roku*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 110-111.
18. Mowa tutaj o peregrynacji w dawnych diecezjach przemyskiej i tarnowskiej, z których wydzielona została diecezja rzeszowska. Peregrynacja w tych diecezjach przypadła na czas „aresztowania" Obrazu. W diecezji tarnowskiej od 15 grudnia 1968 do 8 marca 1970 r., a w diecezji przemyskiej od 8 marca 1970 do 11 lipca 1971 r. Zob. A. Motyka, *O Pielgrzymowaniu Pani Jasnogórskiej*, s. II.

Biskup Górny zachęcał także do udziału w misjach i rekolekcjach specjalnych organizowanych w parafiach jako przygotowanie do nawiedzenia[19].

Kolejny list pasterza rzeszowskiego dotyczący peregrynacji ukazał się 14 sierpnia 2001 roku. W tym liście biskup Górny przywołał historię Obrazu Czarnej Madonny i jego związki z historią narodu. Wydźwięk tego listu był bardziej duchowo-emocjonalny niż informacyjno-motywacyjny. Autor wspomniał także słowa kard. Wyszyńskiego i Jana Pawła II podkreślające, że odrodzenie moralne narodu jest bardzo mocno związane z jasnogórskim sanktuarium. Fragment dotyczący peregrynacji skończył krótką zachętą: „Z wielką radością i miłością przyjmiemy w Gorlicach Obraz Matki Bożej Częstochowskiej do peregrynacji w naszej Diecezji, aby tu, na naszej Rzeszowskiej Ziemi słuchać, jak bije serce naszego ludu w sercu Matki"[20].

Ostatni ze wspomnianych listów był najobszerniejszy w swojej treści. Był to jedyny list w całości poświęcony peregrynacji. We wstępie tego listu autor nawiązał do koronacji Matki Bożej Królowej Rodzin w Ropczycach[21], zauważając, że atmosfera koronacji przygotowuje do zbliżającej się uroczystości Nawiedzenia. Na początku listu diecezjanie usłyszeli o historycznych źródłach oraz o teologicznym znaczeniu peregrynacji w nawiązaniu do słów Jana Pawła II z pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny[22]. W drugiej części biskup Kazimierz poruszył kwestie sytuacji społeczno-moralne. Zauważył liberalizację zasad moralnych, lekceważenie

19. *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego na Wielki Post 2001 roku* , s. 114-115.

20. *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego przed Koronacją Matki Bożej w Ropczycach i Nawiedzeniem Jasnogórskiej Matki*, w: K. Górny, *Omnia Tibi*, s. 122-123,

21. W ropczyckim sanktuarium czczona jest XV-wieczna gotycka rzeźba Matki Bożej, której kult zaczął się upowszechniać już w XVI wieku. W 1989 roku z inicjatywy proboszcza – ks. Józefa Cieśli rozpoczęto starania o koronację wizerunku. Komisja do zbadania kultu została powołana 29 maja 1995 roku, a dekret koronacyjny, wydany przez biskupa rzeszowskiego, ukazał się 26 sierpnia 2001 roku. Koronacji obrazu dnia 16 września 2001 roku dokonał bp Kazimierz Górny, a towarzyszyli mu: bp Jan Styrna (biskup pomocniczy z Tarnowa), bp Bolesław Taborski (emerytowany biskup pomocniczy przemyski) oraz bp Edward Białogłowski (biskup pomocniczy rzeszowski). Zob. A. Motyka, *Sanktuaria Diecezji Rzeszowskiej*, wyd. 3, Rzeszów 2010, s. 71-74; S. Zych, *Koronacja Figury Matki Bożej Królowej Rodzin w Ropczycach w 2001 roku*, „Resovia Sacra", r. 28 (2021), s. 808-809,

22. Biskup Górny nawiązywał w liście do przemówienia papieskiego do wiernych zebranych pod kościołem św. Zygmunta w Częstochowie z dnia 4 czerwca 1979 roku. Zob. Jan Paweł II, P*rzemówienie do wiernych diecezji częstochowskiej zgromadzonych przed kościołem św. Zygmunta, Częstochowa, 4 czerwca 1979 r.*, w: *Gaude Mater Polonia pierwsza pielgrzymka, czerwiec 1979 r.*, red. A. Sujka, Kraków 2010, s. 98.

Dekalogu czy wreszcie odrzucanie Boga i Jego miłości. Zwracał uwagę także na bolączki polskiego społeczeństwa początku XXI wieku, jakimi było bezrobocie i zubożenie wielu rodzin, a także malejący szacunek dla ludzkiego życia. Biskup zaznaczył również, że droga przemiany została nam zaproponowana przez papieża w postaci Listu Apostolskiego *Novo millennio ineunte*[23] oraz przez Program I Synodu Rzeszowskiego[24]. Wyrażał także nadzieję, że spotkanie z Matką Bożą obudzi w społeczności świadomość odpowiedzialności za Kościół i Ojczyznę. W końcu autor wezwał diecezjan do złożenia daru dla Maryi, którym będzie uczciwość i rzetelność w wykonywaniu swoich obowiązków. Zachęcił także do zakładania nowych róż różańcowych, Rycerstwa Niepokalanej, kręgów rodzin oraz młodzieżowych i dziecięcych zespołów śpiewaczych[25].

Analizując trzy listy bpa Kazimierza, możemy dostrzec etapy przygotowania. W pierwszym biskup informuje o samej peregrynacji, ale także o wydarzeniach poprzedzających ją, pokazuje, w jaki sposób możemy przygotować się do spotkania. W drugim pragnie przybliżyć diecezjanom, kogo przyjmuje diecezja, ukazując historię relacji Matki z narodem. W ostatnim liście pisze już o oczekiwanych owocach peregrynacji. W ten sposób tworzy się pewna wizja przygotowania diecezji: zapowiedź – przedstawienie – oczekiwania.

23. List Apostolski *Novo millennio ineunte* został wydany przez papieża Jana Pawła II na zakończenie Wielkiego Jubileuszu roku 2000, 6 stycznia 2001 roku. Papież zawarł w nim wyzwania i zadania stojące przed Kościołem u progu III Tysiąclecia. Zob. B. Biel, *Cura pastoralis w świetle Novo millennio ineunte: kontekst Roku Eucharystii*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne" 2005, t. 38, z. 1, s. 63,

24. I Synod Diecezji Rzeszowskiej zainaugurował swoje prace 24 marca 2001 roku z inicjatywy bpa Kazimierza Górnego. Hasłem Synodu stały się słowa Jezusa z Ewangelii św. Łukasza: *Duc in altum – Wypłyń na głębię* (Łk5,4). Inspiracją hasła stał się List Apostolski *Novo millenio ineunte.* Jego celem było ujednolicenie prawa diecezjalnego, wywodzącego się z dwóch tradycji: przemyskiej i tarnowskiej, z uwzględnieniem postulatów Soboru Watykańskiego II, kanonów obowiązującego *Kodeksu Prawa Kanonicznego* oraz statutów II Polskiego Synodu Plenarnego. Całość dokumentów końcowych została przegłosowana 24 marca 2004 roku, po trzech latach pracy. Okres peregrynacji w całości zawarł sie w trakcie trwania synodu. Zob. Bp Kazimierz Górny, *Pierwszy Synod Diecezji Rzeszowskiej - Słowo Biskupa Rzeszowskiego*, w: *Pierwszy Synod Diecezji Rzeszowskiej 2001-2004*, red. J. Szczupak, Rzeszów 2004, s. 20-26; H. Janicka, *Zakończenie Pierwszego Synodu Diecezji Rzeszowskiej*, „Niedziela Rzeszowska", rok 2004, nr 47, 21.11.2004, s. I. IV.

25. *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego przed Nawiedzeniem Diecezji przez Matkę Bożą w Kopii Jasnogórskiego Obrazu*, w: K. Górny, *Omnia Tibi*, s. 125-128.

3.2. Pielgrzymki poprzedzające nawiedzenie.

Przyjęcie Obrazu w diecezji rzeszowskiej poprzedzone zostało wydarzeniami zapowiedzianymi przez biskupa Górnego w swoim Liście Pasterskim na Wielki Post 2001 roku. Pierwszym z nich była pielgrzymka maturzystów diecezji rzeszowskiej, którzy przybyli na Jasną Górę w liczbie około sześciu tysięcy dwustu młodych ludzi, by zaprosić Maryję do siebie. Pielgrzymce, która miała miejsce w sobotę 31 marca 2001 roku, przewodniczył bp Edward Białogłowski. Spotkanie rozpoczęło się w bazylice jasnogórskiej nabożeństwem pokutnym przygotowanym przez uczniów Zespołu Szkół w Gorlicach-Gliniku, następnie młodzież wysłuchała konferencji i uczestniczyła w czuwaniu przygotowanym przez uczniów Zespołu Szkół w Trzcianie. Kulminacyjnym punktem była Eucharystia celebrowana w kaplicy Cudownego Obrazu pod przewodnictwem biskupa Białogłowskiego. Za przygotowanie asysty liturgicznej odpowiedzialny był Zespół Szkół w Kleciu. W homilii pasterz wezwał do wdzięczności za dar życia i dojrzałości oraz rozbudzania w sobie wiary. Na koniec, w imieniu młodzieży, prosił Matkę Bożą o łaskę rozeznania drogi życiowej. Zwieńczeniem była modlitwa różańcowa przygotowana i poprowadzona przez uczniów Zespołu Szkół w Nowym Żmigrodzie. Pielgrzymka ta była jednym z pierwszych publicznych wydarzeń przygotowujących młodzież diecezji do zbliżającego się nawiedzenia[26].

Kolejnym wydarzeniem poprzedzającym przybycie Maryi do diecezji rzeszowskiej była pielgrzymka kapłanów diecezjalnych i zakonnych na Jasną Górę. Miała ona miejsce 19 kwietnia 2001 roku w ramach corocznego Dnia Świętości Kapłańskiej. Spotkanie rozpoczęło się powitaniem kapłanów przez przeora Jasnej Góry, po czym nastąpiła modlitwa różańcowa i nabożeństwo drogi krzyżowej na jasnogórskich wałach, które poprowadził wikariusz biskupi ds. Stałej Formacji Kapłańskiej – ks. Wiesław Szurek[27].

Biskup Górny w okolicznościowym słowie skierowanym do prezbiterium diecezji rzeszowskiej wyakcentował cel pielgrzymki, którym było zaproszenie Matki Bożej Częstochowskiej do nawiedzenia diecezji rzeszowskiej. Wezwał zebranych do tego, aby najpierw wyrazić wdzięczność za opiekę i dobra duchowe, za świadectwo wiary ludu, powołania z diecezji, za misjonarzy i ofiarność

26. R. M. Łukaszuk, *Maturzyści na Jasnej Górze*, „Niedziela", r. 2001, nr 15, s. 29; *Komunikaty Kurii Diecezjalnej z dnia 21.03.2001*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 1, s. 41; *Słowo Biskupa Rzeszowskiego przed XXIV Pieszą Pielgrzymką Rzeszowską na Jasną Górę*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 2, s. 21-22; ADRz, zesp. 2/b, sygn. 1, Program Pielgrzymki maturzystów diecezji rzeszowskiej na Jasną Górę 2001 r.

27. W. Szurek, *Kapłani u Matki Bożej*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 19, 13.05.2001, s. I. III.

wiernych względem najbardziej potrzebujących. Hierarcha w swoim wystąpieniu umiejscowił peregrynację w kontekście bieżących wydarzeń. Nawiązał do koronacji wizerunków maryjnych, do których przygotowuje się diecezja, wymieniając Ropczyce, Czudec, Sokołów Młp. Strzyżów i Skalnik. Podkreślił przeżywanie pierwszego roku nowego tysiąclecia, a także roku kard. Stefana Wyszyńskiego. W swoich słowach ukazał, że peregrynacja stanowi głębokie przeżycie religijne i zostawia trwałe, długo oczekiwane skutki w duszach ludzkich, bo każdy człowiek potrzebuje spotkania z Matką, która wszystko rozumie. Na zakończenie, nawiązując do miejsca spotkania – Jasnej Góry, gdzie Ojciec Święty tak wiele razy zawierzał siebie, Polskę i Kościół Matce Najświętszej, wyraził pragnienie duchowieństwa rzeszowskiego, aby być sługami Maryi i Ją naśladować w wierze, dążyć do świętości, kochać kapłaństwo, Kościół święty, ubogich, parafię, rodzinę i Polskę[28]. Uroczystej Eucharystii przewodniczył abp Stanisław Nowak. Metropolita częstochowski wezwał kapłanów, aby zapraszając Maryję do swojej diecezji, zaprosili Ją także do swojego serca[29]. Po zakończeniu Mszy św. bp Górny zawierzył kapłanów diecezji opiece Jasnogórskiej Pani oraz zaprosił Ją do diecezji rzeszowskiej[30].

W roku nawiedzenia także pątnicy XXIV Pieszej Pielgrzymki Rzeszowskiej udali się przed jasnogórski tron z intencją zaproszenia Królowej Polski. Wśród ogólnych intencji znalazła się również modlitwa za Ojca Świętego, Ojczyznę, diecezję i wszystkie rodziny. Pielgrzymi wyruszyli z Rzeszowa 4 sierpnia pod hasłem: *Zapraszamy Cię Maryjo!* Tego roku pielgrzymka zgromadziła około trzy tysiące czterystu pątników w trzynastu grupach. Przewodził im bp Białogłowski wraz z 59 kapłanami, 50 klerykami oraz 18 siostrami zakonnymi. Do celu dotarli 13 sierpnia, aby oddać pokłon Matce i zaprosić Ją na ziemię rzeszowską[31].

28. Bp Kazimierz Górny, *Kazanie wygłoszone w okazji dnia modlitw o świętość kapłańską*, w: K. Górny, *Omnia Tibi*, s. 289-291.

29. R. M. Łukaszuk, *Pielgrzymka kapłanów diecezji rzeszowskiej*, „Niedziela", r. 2001, nr 18, s. 27.

30. Bp Kazimierz Górny, *Akt zawierzenia Kapłanów Matce Bożej Częstochowskiej*, w: K. Górny, *Omnia Tibi*, s. 23; *Komunikaty Kurii Diecezjalnej z dnia 28.03.2001*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 1, s. 42-43.

31. *Słowo Biskupa Rzeszowskiego przed XXIV Pieszą Pielgrzymką Rzeszowską na Jasną* Górę, s. 21-22; J. Mucha, *XXIV Rzeszowska Piesza Pielgrzymka Rzeszów-Jasna Góra*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 30, 29.07.2001, s. I; Tenże, *Jesteśmy* pielgrzymami, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 37, 16.09.2001, s. II.

3.3. Przygotowania w diecezji.

Ogrom przygotowań duchowych objął także poszczególne parafie. W zdecydowanej większości z nich przed peregrynacją odbyły się misje bądź specjalne rekolekcje. W tym celu powstawały grupy rekolekcyjne, gotowe przeprowadzić tematyczne rekolekcje. Większość z tych grup stanowili zakonnicy, a wśród nich: Franciszkanie, Jezuici, Paulini, Redemptoryści, Saletyni i Sercanie. W przepowiadaniu przygotowującym do peregrynacji dużą wagę przywiązywano szczególnie do: życia małżeńskiego i rodzinnego, wychowania dzieci i młodzieży, zagrożeń ze strony uzależnień, szeroko pojętego miłosierdzia czy misyjności Kościoła i apostolatu[32].

W celu jak najowocniejszego przygotowania i przeżycia dnia nawiedzenia w każdej parafii, na szczeblu diecezjalnym zostały opracowane specjalne materiały. Zebrano je w pozycji książkowej pt. *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, wydanej w formacie A5 przez Poligrafię Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. Pozycja ta składała się z trzech części. Pierwsza z nich, przygotowana pod redakcją ks. Jana Szczupaka – dyrektora Wydziału Duszpasterskiego Kurii w Rzeszowie, dotyczyła przygotowania i organizacji peregrynacji. Druga pod redakcją ks. Jerzego Buczka – rektora seminarium duchownego, zawierała materiały do przeprowadzenia czuwań stanowych oraz teksty rozważań różańcowych. Ostatnia, przygotowana przez kleryków pod opieką ks. Andrzeja Cyprysia – wykładowcy homiletyki, zawierała teksty katechez i homilii, do użytku w ramach przygotowania w parafii[33].

Pierwsza część stanowiła pewne kompendium przeżycia peregrynacji. Można tam znaleźć: praktyczne rady i prośby ks. Kustosza obrazu, adresy grup rekolekcyjnych, wskazania duszpasterskie, ramowy plan nawiedzenia i schematy obrzędów i nabożeństw związanych z nawiedzeniem[34]. W drugiej części zebrano propozycje tekstów czuwań i aktów zawierzenia poszczególnych stanów. I tak znajdziemy tam materiały dla: matek, ojców, młodzieży, dzieci, chorych oraz rodzin. Znajdziemy również rozważania na początek czuwania i na jego zakończenie[35]. W ostatniej części zebrano teksty katechez przygotowanych przez kleryków Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. Na zbiór składa się

32. *Adresy grup rekolekcyjnych*, w: *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, red. J. Szczupak, J. Buczek, A. Cypryś, Rzeszów 2001, s. 23-24.
33. *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, red. J. Szczupak, J. Buczek, A. Cypryś, Rzeszów 2001.
34. Tamże, s. 3-97.
35. Tamże, s. 99-180.

22 katechezy[36] mające średnio dwie i pół strony objętości. Stanowiły one gotowy materiał do przybliżenia parafianom zarówno historii, jak i znaczenia Matki Najświętszej w historii Narodu Polskiego, ale także życiu każdego człowieka[37].

4. Przebieg peregrynacji w diecezji rzeszowskiej.

6 września 2001 roku, na nieco ponad miesiąc przed początkiem nawiedzenia, Jan Paweł II skierował na ręce bpa Górnego specjalny telegram. W jego treści najpierw wyraził radość i wdzięczność Panu Bogu za dar peregrynacji. Ojciec Święty podkreślił, że diecezja przygotowywała się do tych wydarzeń najpierw przez Wielki Jubileusz Roku 2000, a także poprzez refleksje i modlitwy w ramach I Synodu Diecezji Rzeszowskiej. Następnie papież skierował życzenia, aby peregrynacja stała się źródłem duchowej odnowy dla kapłanów, osób konsekrowanych, rodzin i poszczególnych wiernych. Na zakończenie zawierzył całą diecezję na czele z jej biskupami Maryi Jasnogórskiej Królowej oraz udzielił błogosławieństwa. Samo skierowanie telegramu przez Jana Pawła II podkreślało znaczenie peregrynacji dla młodej diecezji rzeszowskiej i stanowiło wyraz duchowej łączności papieża z jej wiernymi[38].

4.1. Powitanie Obrazu.

13 października 2001 r. Obraz Nawiedzenia, pożegnany przez diecezję tarnowską, przybył do diecezji rzeszowskiej. Pierwszym przystankiem na jego drodze była gorlicka parafia Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, która jest parafią farną miasta. Maryja przybyła tam w godzinach popołudniowych. Ceremonię powitalną poprowadzili ks. Stanisław Górski –

proboszcz parafii i jednocześnie dziekan gorlicki wraz z księżmi współpracownikami oraz parafianami. Pięknie przystrojonymi ulicami Matka Boża dotarła na gorlicki rynek, gdzie przez ratuszem został zbudowany okazały ołtarz. Na budynku Urzędu Miasta zawieszono białe kontury diecezji rzeszowskiej wraz z wizerunkami patronów diecezji. Na placu zgromadziły się tłumy Gorliczan, a także pielgrzymów. Uroczyste powitanie rozpoczęło się około godziny piętnastej, gdy bp tarnowski Wiktor Skworc symbolicznie przekazał Obraz Nawiedzenia biskupowi rzeszowskiemu. Ikona dostojnie przemieszczała się nad głowami wiernych, niesiona przez kolejne delegacje, aż w końcu umieszczona została na

36. Dokładny wykaz tytułów katechez i autorów znajduje się w aneksie – Tabela nr 1.
37. *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej*, s. 181-245.
38. Jan Paweł II, *Okolicznościowy Telegram Ojca Świętego Jana Pawła II w związku z peregrynacją Obrazu Nawiedzenia w Diecezji Rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 3, s. 31-32.

balkonie ratusza. W imieniu całej diecezji słowa powitania wygłosił bp Górny[39]. Po intronizowaniu wizerunku Matki Bożej rozpoczęła się Eucharystia. Przewodniczył jej prymas kard. Józef Glemp[40]. Oprócz wspomnianych biskupów obecni byli także m. in. kard. Franciszek Macharski z Krakowa, abp Józef Kowalczyk – Nuncjusz Apostolski w Polsce, abp Juliusz Paetz z Poznania, abp Tadeusz Gocłowski z Gdańska, abp Wojciech Ziemba i abp Stanisław Szymecki z Białegostoku oraz około 30 biskupów, prowincjałowie zakonni oraz liczni duchowni z całej diecezji. W uroczystości brali także udział przedstawiciele nowopowstałego[41] Uniwersytetu Rzeszowskiego. W tym momencie, gdy Gorlice witały Matkę Bożą, we wszystkich kościołach diecezji zabrzmiały dzwony kościelne[42].

Homilię w czasie Mszy św. inaugurującej peregrynację wygłosił kard. Józef Glemp. Rozpoczął od ukazania sceny z przeczytanej wcześniej Ewangelii, gdy Maryja po Zwiastowaniu pozostawia Nazaret i udaje się w górską okolicę, do swojej krewnej Elżbiety. Podkreślił, że Maryja podobnie przychodzi dziś w górzyste okolice Gorlic. Przychodzi jako samo dobro, choć doświadcza wrogości ze strony niektórych ludzi. Prymas nawiązał w tym miejscu do uderzenia jasnogórskiego obrazu szablą w XIV wieku, do potopu szwedzkiego i do aresztowania Obrazu Nawiedzenia przez komunistów. W dalszej części hierarcha podkreślił, że chrześcijaństwo musi ukazywać się jako odpowiedź na zło w świecie, przywołał w tym miejscu zamach na World Trade Center w Nowym Jorku. Podkreślił, że chrześcijanin powinien być zawsze człowiekiem dialogu, rozmowy, chęci pojednania. Następnie zachęcił do walki o to, aby niedziela pozostała dniem świętym. W zakończeniu kardynał zwrócił się do młodzieży, nazywając ją światłością świata

39. Bp Kazimierz Górny, *Słowa powitania wygłoszone przez ks. biskupa Kazimierza Górnego, biskupa rzeszowskiego, na rozpoczęcie peregrynacji obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji* rzeszowskiej, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 3, s. 37-38.

40. ADRz, zesp. 2/a, sygn. 1, List bpa Górnego do kard. Glempa z prośbą o przewodniczenie uroczystościom powitania Obrazu i wygłoszenie homilii. Rzeszów 01.06.2001.

41. Uniwersytet Rzeszowskie zainaugurował swoja działalność 1 września 2001 roku na mocy ustawy z 7 czerwca 2001 roku. Zob. E. Barnaś-Baran, E. Dolata, *Przemiany społeczno-ekonomiczno-kulturowe czynnikami warunkującymi powstanie i rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego na początku XXI wieku*, w: *Uniwersytety na Rubieżach, Konteksty semantyczne, historyczne, naukowe i edukacyjne*, red. A. Murawska, E. Magiera, Szczecin 2022, s. 91.

42. H. Bugno, *Matkę Bożą powitają Gorlice*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 40, 7.10.2001, s. I; tenże, *Maryjo my twe dzieci!*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 45, 11.11.2001, s. I; R. Tokarz, *Rozpoczęcie peregrynacji w Diecezji Rzeszowskiej*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 44, 4.11.200, s. I.

i solą ziemi[43] oraz zapraszając młodych na Światowe Dni Młodzieży w Toronto[44], do których wówczas przygotowywał się Kościół[45].

4.2. Peregrynacja w dekanatach.

Uroczystości w Gorlicach rozpoczęły trwające ponad dziesięć miesięcy nawiedzenie parafii diecezji rzeszowskiej przez Obraz Matki Bożej Częstochowskiej. Od tego momentu kopia Jasnogórskiej Ikony rozpoczęła wędrówkę przez kolejne dekanaty diecezji, aby w sierpniu dotrzeć do rzeszowskiej katedry. Schemat nawiedzenia parafii był wcześniej opracowany i w zdecydowanej większości parafii wyglądał bardzo podobnie. Matka Boża przybywała do parafii późnym popołudniem. Pół godziny przed przybyciem samochodu-kaplicy w kościele przyjmującym obraz rozpoczynało się nabożeństwo oczekiwania. Gdy konwój się zbliżał, zaczynały bić dzwony, przy dźwięku których wprowadzano ikonę. Stałym elementem tego aktu było odczytanie wspomnianego wcześniej telegramu Ojca Świętego oraz powitania przedstawicieli stanów parafii i proboszcza. Ceremonię powitania kończyła uroczysta Eucharystia pod przewodnictwem jednego z biskupów. Niejednokrotnie, szczególnie w mniejszych parafiach, w trakcie tej Mszy św. udzielano sakramentu bierzmowania[46]. Po Mszy powitania następowało czuwanie młodzieży oraz Apel Jasnogórski, prowadzony przez ojca paulina – kustosza obrazu. Przed północą odbywało się nabożeństwo za zmarłych, nieraz połączone z procesją na cmentarz. Szczególnie wymownym wydarzeniem była Msza św. o północy, w czasie której modlono się w intencji powołań kapłańskich i zakonnych. Ważnym wymiarem nawiedzenia był fakt, że obraz ani przez minutę

43. Mt5,13.

44. Światowe Dni Młodzieży, o których mówił prymas, odbyły się w Toronto, w Kanadzie w dniach 23-28 lipca 2002 roku.Zgromadziły około 800 tysięcy młodych ludzi z całego świata. Ich hasłem przewodnim były słowa: *Wy jesteście solą dla ziemi… Wy jesteście światłem świata (Mt 5, 13-14)*, którymi także w homilii kard. Glemp zwrócił się do młodzieży. Jak się później okazało, było to ostatnie światowe spotkanie, na którym obecny był papież Jan Paweł II. Na kolejnym spotkaniu w Kolonii w 2005 roku był już papież Benedykt XVI. Zob. J. Bik, *Światowe Dni Młodzieży - radosne spotkanie na gruncie wiary*, w: *Kultura i turystyka, sacrum i profanum*, red. J. Latosińska, J Mokras-Grabowska, Łódź 2016, s. 66,

45. kard. Józef Glemp, *Ona jest naszą siłą, Ona jest naszą mocą. Homilia z okazji rozpoczęcia peregrynacji kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", rok 2001, nr 3, s. 32-36.

46. ADRz, zesp. 2/b, sygn. 1, Harmonogram bierzmowań w diecezji rzeszowskiej w roku 2001/2002.

nie pozostawał sam. Nocne i dzienne czuwania gromadziły wiernych. W drugi dzień celebrowano najczęściej cztery Msze św.: poranną dla wszystkich wiernych, przedpołudniową dla osób chorych i starszych, w południe z udziałem dzieci i młodzieży ze szkół oraz uroczystą Mszę pożegnania w godzinach popołudniowych, po czym obraz ruszał w drogę do kolejnej parafii[47].

4.2.1. Dekanat gorlicki.

Po uroczystej inauguracji rozpoczęła się peregrynacja po parafiach diecezji rzeszowskiej. Pierwszym dekanatem na jej trasie był dekanat gorlicki, obejmujący jedenaście parafii. Region ten charakteryzuje się współistnieniem wiernych Kościoła rzymskokatolickiego, greckokatolickiego i prawosławnego. Znajdowało to odzwierciedlenie także w przebiegu nawiedzenia, gdyż w parafiach w Gładyszowie i Małastowie odprawiono nabożeństwa w obrządku greckokatolickim. Z kolei w parafii Kobylanka trwałą pamiątką peregrynacji stała się poświęcona kopia obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, która następnie rozpoczęła nawiedzanie rodzin parafii. W czasie nawiedzenia w parafii św. Jadwigi Królowej w Gorlicach, która to parafia wówczas budowała kościół, uroczysta Msza św. powitania została odprawiona przy ołtarzu polowym przygotowanym wcześniej na placu budowy świątyni, po czym rozpoczęło się czuwanie modlitewne. W godzinie Apelu w uroczystej procesji przy odmawianiu różańca obraz został przeniesiony do tymczasowej kaplicy pełniącej funkcję kościoła parafialnego[48].

4.2.2. Dekanat biecki

Po Gorlicach przyszedł czas na nawiedzenie ziemi bieckiej, okalającej królewskie miasto Biecz, związane ze św. Królową Jadwigą. 24 października ostatnia parafia dekanatu gorlickiego przekazała Obraz Nawiedzenia parafii w Pagorzynie. W ten sposób znalazł się on w dekanacie bieckim, gdzie nawiedził dziewięć parafii. Proboszcz z Libuszy, ks. Wiesław Bodzioch, a zarazem dziekan tego dekanatu, witając Matkę Bożą, podkreślił, że dekanat przygotowywał się do tego spotkania dwutorowo. Po pierwsze duchowo, gdyż we wszystkich parafiach odbywały się misje, rekolekcje i nowenny. Ciekawa inicjatywa powstała w Pagorzynie, gdzie

47. *Ogólny program dnia nawiedzenia parafii*, w: *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej*, s. 21-22.

48. H. Bugno, *Nawiedzenie dekanatu gorlickiego*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 47, 25.11.2001, s. II. IV; R. Tokarz, *Mata Boża w Diecezji Rzeszowskiej*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 44, s V; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Gorlickiego.

trzystu parafian przez dziewięć kolejnych pierwszych piątków miesiąca poprzedzających nawiedzenie uczestniczyło w nowennie i przyjmowało Komunię św. w intencji dobrego przygotowania do tego wydarzenia. Przygotowanie miało także wymiar materialny. Nowe drzwi kościołów, witraże, odnowione ołtarze, kaplice cmentarne, krzyże i kapliczki stanowiły widzialny znak przygotowań do spotkania, a zarazem trwały ślad po nim pozostawiony. Czas nawiedzenia był także okazją dla wielu, aby przybyć do swoich rodzinnych parafii czy miejsc, z którymi dawniej byli związani. Szczególnego gościa przyjęła parafia farna w Bieczu, bowiem na uroczystość powitania Obrazu przybył bp Jan Styrna, biskup tarnowski, który wcześniej przez dziewięć lat był proboszczem tej parafii. Nawiedzenie dekanatu bieckiego przypadło na okres uroczystości Wszystkich Świętych i Dnia Zadusznego. Zgodnie z przyjętą praktyką peregrynacji, w czasie najważniejszych świąt roku liturgicznego obraz nie nawiedzał parafii, dlatego między 31 października a 2 listopada przebywał w kaplicy sióstr Sercanek, aby w Dzień Zaduszny rozpocząć nawiedzenie w parafii w Rożnowicach. Uroczystości nawiedzenia w parafiach dekanatu bieckiego gromadziły licznych wiernych, a szczególnie podniosły charakter miały celebracje w bieckiej Farze, jednym z najstarszych kościołów regionu[49].

4.2.3. Dekanat żmigrodzki.

Do dekanatu żmigrodzkiego Obraz dotarł 4 listopada. Peregrynacja w tym dekanacie odbywała się na obszarze rozległego i słabo zaludnionego Beskidu Niskiego, w znacznej części obejmującego historyczną Łemkowszczyznę[50]. Charakterystycznym elementem nawiedzenia było przeżywanie uroczystości w licznych świątyniach o genezie greckokatolickiej, co podkreślało wielokulturowe dziedzictwo regionu. Szczególnym wydarzeniem było nawiedzenie kościoła filialnego w Grabiu[51], dokąd czasowo przeniesiono Obraz, aby umożliwić udział

49. J. M. Sochocki, *Dekanat Biecki pożegnał Matkę Bożą*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 48, 2.12.2001, s. II; K. Szopa, *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie* Biecz, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 46; C. Juruś, *Z Maryją w trzecie tysiąclecie w parafii Rożnowice*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 50, 16.12.2001, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Gorlickiego.

50. B. Modzelewska, M. Okoń, *Łemkowie*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, Lublin 2006, k. 455-456; B. Modzelewska, *Łemkowszczyzna*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, Lublin 2006, k. 456-457.

51. Kościół filialny w Grabiu należy do parafii w Krempnej. Wybudowany w 1957 roku jako niewielka kaplica w miejscu spalonej w 1953 roku cerkwi greckokatolickiej. Następnie rozbudowana i poświęcona w 1994 roku. Służy mieszkańcom Grabia, Ożennej

mieszkańcom odległej wspólnoty. Trwałym owocem peregrynacji stało się również prowadzenie kronik nawiedzenia dokumentujących przebieg uroczystości i ich duchowe owoce[52].

4.2.4. Dekanaty jasielskie.

Kolejnym przystankiem stała się ziemia jasielska z drugim pod względem wielkości miastem diecezji Jasłem. Tutejsze parafie, zorganizowane w dwa dekanaty[53], rozpoczęły czas nawiedzenia 21 listopada w parafii św. Bartłomieja Apostoła w Dębowcu, aby przez kolejne dni przemierzać zaśnieżone drogi Jasielszczyzny, odwiedzając kolejne parafie. W tym rejonie Maryja nawiedzała zarówno bardzo młodziutkie parafie, jak również kilka bardzo starych, sięgających swoimi początkami XIV wieku[54], a wśród nich parafię w Warzycach wspominaną już w *Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis* Jan Długosza. Peregrynacja gromadziła wielu parafian i pielgrzymów, np. w parafii w Trzcinicy w trakcie doby nawiedzenia rozdano około dziesięć tysięcy Komunii św. co kilkukrotnie przewyższało ilość mieszkańców parafii. Wśród trwałych znaków pozostałych po nawiedzeniu znalazł się Krzyż III Tysiąclecia umieszczony przy kościele św. Katarzyny w Sławęcinie[55].

---

i Wyszowatki. Zob. *Jubileuszowy Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej 2017*, red. J. Buczek, Rzeszów 2017, s. 602.

52. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Peregrynacja Obrazu Matki Bożej po dekanacie żmigrodzkim*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 49, 9.12.2001, s. II; D. Gościmński, *Matka Boża w Dekanacie Nowy Żmigród cz.1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 48, 2.12.2001, s. III; Tenże, *Matka Boża w Dekanacie Nowy Żmigród cz.2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 50, 16.12.2002, s. III; ADRz, zesp. 27a, sygn 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Żmigrodzkiego.
53. Jasło – Wschód i Jasło – Zachód.
54. Do najstarszych parafii tego regionu należą erygowane w XIV wieku: Jasło-Fara, Warzyce, Szebnie, Tarnowiec, Święcany, Sławęcin, Bączal Dolny oraz parafia w Trzcinicy erygowana w 1480 roku. Zob. *Jubileuszowy Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej 2017.*
55. Z. J. Czuchra, *Nawiedzenie w dekanacie Jasło – Zachód. Wędrująca Matka*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 51, 23.12.2001, s. I-II; I. Józefiak, *Jasna Góra w Dębowcu*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 50, 16.12.2001, s. I; J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Kościół stał się Jasną Górą*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 1, 06.01.2002, s. I-II; D. Weryński, *Peregrynacja Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Dekanacie Jasło – Wschód*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 52, 30.12.2001, s. III-IV; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Jasło – Wschód; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Jasło – Zachód.

4.2.5. Dekanat brzostecki.

Po zakończeniu nawiedzenia parafii dekanatów jasielskich Obraz Matki Bożej Częstochowskiej przybył 15 grudnia 2001 r. do dekanatu brzosteckiego, rozpoczynając peregrynację w Kołaczycach. Już następnego dnia został przewieziony do Brzostku, skąd skierowano go na Jasną Górę w celu przeprowadzenia okresowych prac konserwatorskich. Po ponad dwumiesięcznej przerwie peregrynację wznowiono 28 lutego 2002 r. w Błażkowej. Następnie obraz nawiedził kolejne parafie dekanatu, kończąc swoją wędrówkę 7 marca w Gogołowie. W ramach przygotowań w jednej ze szkół w parafii Dąbrówka-Gamrat zorganizowano konkurs wiedzy o obrazie Matki Bożej Częstochowskiej[56]. Szczególną cechą peregrynacji w dekanacie brzosteckim było silne nawiązanie do poprzedniego nawiedzenia z 1973 r., które wciąż żyło w pamięci starszych mieszkańców. W Gogołowie odnaleziono nawet świecę pozostałą po tamtej peregrynacji, stającą się symbolicznym łącznikiem między obiema uroczystościami. W nabożeństwach uczestniczyli również kapłani pamiętający wydarzenia sprzed blisko trzydziestu lat, co podkreślało ciągłość lokalnej tradycji maryjnej. Uroczystości uświetniały chóry, schole i muzycy zapraszani z różnych miejscowości regionu, a szczególnie zapamiętano występy chóru „Echo" z Jasła oraz zespołów wykonujących pieśni religijne w tradycji góralskiej. Peregrynacja stała się również okazją do składania publicznych świadectw wiary. W pamięci uczestników pozostało zwłaszcza poruszające świadectwo młodego mieszkańca Bieździedzy – Jacka, który po ciężkim wypadku dziękował Matce Bożej za odzyskanie zdrowia. Zakończeniu nawiedzenia w Gogołowie towarzyszyły trudne warunki atmosferyczne – gwałtowna burza, która przerwała dostawę prądu i uszkodziła elementy dekoracji kościoła. Mimo to nabożeństwa zostały doprowadzone do końca, co uczestnicy wspominali później jako wymowny znak wytrwałości i religijnego zaangażowania wiernych dekanatu brzosteckiego[57].

56. Archiwum Parafii Dąbrówka-Gamrat, Refleksja parafianki Marii Kurowskiej po peregrynacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej zamieszczona w Kronice parafialnej.
57. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Peregrynacja Matki Bożej w dekanacie Brzosteckim*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 13, 31.03.2002, s. II; A. Kubiś, *Peregrynacja w dekanacie brzosteckim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 12, 24.03.2002, s. III; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu brzosteckiego; Archiwum Parafii w Dąbrówce-Gamrat, Refleksja parafianki Marii Kurowskiej po peregrynacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej zamieszczona w Kronice parafialnej.

4.2.6. Dekanat frysztacki

Po dekanacie brzosteckim Obraz Matki Bożej Częstochowskiej przybył 7 marca 2002 r. do dekanatu frysztackiego. Nawiedzenie trwało do 18 marca i objęło jedenaście parafii, od Frysztaka po Niewodną. Przypadło ono na pierwsze dni wiosny, co znalazło odzwierciedlenie w relacjach prasowych, gdzie wielokrotnie podkreślano symbolikę Maryi wędrującej przez budzącą się do życia ziemię frysztacką. Szczególnym wydarzeniem peregrynacji była obecność arcybiskupa Terence'a Pendergasta[58] z Kanady, który uczestniczył w uroczystościach w Ustrobnej. Przybył on do diecezji rzeszowskiej na zaproszenie biskupa Edwarda Białogłowskiego, a podczas nawiedzenia udzielił miejscowej młodzieży sakramentu bierzmowania. Spotkanie to nadało uroczystościom wymiar wykraczający poza granice diecezji i stało się okazją do podkreślenia więzi łączących Kościół rzeszowski z Polonią oraz wspólnotami katolickimi poza krajem. Na trasie nawiedzenia znalazły się parafie reprezentujące różne etapy historii Kościoła na tym terenie. Obok średniowiecznych ośrodków, takich jak Frysztak, Lubla czy Niewodna, Matka Boża nawiedziła również wspólnoty powstałe w drugiej połowie XX wieku, między innymi w Wiśniowej, Stępinie i Szufnarowej. W lokalnych wspomnieniach szczególnie mocno wybrzmiewała historia parafii w Wiśniowej, której budowa w okresie komunistycznym wymagała wieloletnich starań i zmagań administracyjnych. Peregrynacja stała się więc nie tylko wydarzeniem religijnym, lecz także okazją do przypomnienia historii i wysiłku wielu pokoleń wiernych tworzących miejscowy Kościół. W pamięci uczestników pozostał również wyjątkowy krajobraz nawiedzenia. Obraz Matki Bożej przemierzał rozrzucone po wzgórzach Pogórza Strzyżowskiego miejscowości, odwiedzając zarówno rozległe parafie o wielowiekowej tradycji, jak i niewielkie wspólnoty filialne. Dzięki temu peregrynacja ukazała różnorodność dekanatu frysztackiego, którego religijne dziedzictwo tworzą zarówno zabytkowe świątynie, jak i młode wspólnoty powstałe w najnowszej historii regionu[59].

58. W tym czasie biskup Halifax, w 2007 roku został mianowany arcybiskupem metropolitą Ottawy.

59. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Peregrynacja Cudownego Obrazu*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 16, 21.04.2002, s. II, IV; J. Wojciechowski, *Pani Jasnogórska w dekanacie frysztackim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 14, 7.04.2002, s. II-III; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu frysztackiego.

4.2.7. Dekanat strzyżowski.

Peregrynacja kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie strzyżowskim trwała od 18 marca do 11 kwietnia 2002 r. i objęła parafie położone w historycznym centrum Pogórza Strzyżowskiego. Trasa nawiedzenia prowadziła przez wspólnoty o bardzo zróżnicowanej historii – od średniowiecznych parafii, takich jak Dobrzechów i Strzyżów, po młode ośrodki duszpasterskie, utworzone dopiero w drugiej połowie XX wieku. Dzięki temu peregrynacja ukazała ciągłość życia religijnego regionu oraz rozwój sieci parafialnej w zmieniających się warunkach społecznych i politycznych. Szczególne miejsce na trasie zajmował Strzyżów, jeden z najstarszych ośrodków religijnych tej części diecezji. W miejscowej parafii przypominano wielowiekową tradycję kultu maryjnego, czego wyrazem była między innymi księga łask i podziękowań związanych z czczonym tam wizerunkiem Matki Bożej Niepokalanej, zwanej „Strzyżowską". W wielu parafiach nawiedzenie stało się także okazją do przypomnienia lokalnego dziedzictwa historycznego, fundacji kościelnych oraz dziejów wspólnot powstających na przestrzeni wieków. Charakterystycznym rysem peregrynacji w dekanacie strzyżowskim było jej przerwanie przez obchody Wielkiego Tygodnia i Świąt Zmartwychwstania Pańskiego. W sobotę przed Niedzielą Palmową Obraz udał się do nowoerygowanej parafii św. Piotra i Pawła w podrzeszowskim Łukawcu Dolnym[60], a następnego dnia został przewieziony do klasztoru sióstr karmelitanek w Rzeszowie, gdzie w atmosferze klauzurowej modlitwy pozostawał przez najważniejsze dni roku liturgicznego. Po świętach peregrynacja została wznowiona i objęła kolejne parafie dekanatu: Zaborów, Żarnową, Lutczę, Krasną, Żyznów oraz Godową. W relacjach z nawiedzenia wielokrotnie podkreślano znaczenie dokumentowania tego wydarzenia. Kroniki parafialne, fotografie i nagrania filmowe utrwalały przebieg uroczystości, dzięki czemu peregrynacja stała się nie tylko doświadczeniem religijnym współczesnych wiernych, lecz także ważnym świadectwem dla przyszłych pokoleń mieszkańców ziemi strzyżowskiej[61].

60. Peregrynacja w Łukawcu Dolnym związana była z faktem erygowania tej parafii już po ogłoszeniu oficjalnego planu peregrynacji.

61. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Dzień oczekiwany*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 17, 28.04.2002, s. II; K. Piękoś, *Nawiedzenie Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie strzyżowskim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 15, 14.04.2002, s.II-III; Tenże, *Nawiedzenie Jasnogórskiej Pani w dekanacie strzyżowskim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 17, 28.04.2002, s. III; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu strzyżowskiego.

4.2.8. Dekanat ropczycki.

Kolejnym etapem nawiedzenia diecezji rzeszowskiej była ziemia ropczycka. Peregrynacja kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie ropczyckim trwała od 11 do 24 kwietnia 2002 r., rozpoczynając od Nawsia. Trasa obejmowała zarówno parafie o wielowiekowej tradycji, jak Wielopole Skrzyńskie, Brzeziny, Łączki Kucharskie czy ropczycką farę, jak również młode wspólnoty utworzone w ostatnich dziesięcioleciach XX wieku. Dzięki temu nawiedzenie ukazało rozwój życia religijnego regionu oraz proces tworzenia nowych parafii odpowiadających na potrzeby duszpasterskie wzrastającej liczby wiernych. Charakterystycznym rysem peregrynacji w dekanacie ropczyckim było wyjątkowo długie przygotowanie duchowe. W wielu parafiach przez dziewięć miesięcy prowadzono nowenny połączone z rozważaniem Dekalogu, organizowano rekolekcje, misje parafialne oraz specjalne katechezy poświęcone znaczeniu nawiedzenia. Wierni angażowali się również w nabożeństwa maryjne, pielgrzymki i dni skupienia, traktując peregrynację jako zwieńczenie wielomiesięcznej formacji religijnej. Ważnym elementem tego etapu peregrynacji było także zaangażowanie lokalnych środowisk społecznych i kulturalnych. W uroczystościach uczestniczyły orkiestry, chóry, straże pożarne, szkoły, organizacje parafialne oraz przedstawiciele władz samorządowych. Autorzy relacji zwracali uwagę, że wspólne przygotowywanie programów modlitewnych, śpiewów, dekoracji i wystąpień integrowało mieszkańców oraz stawało się wyrazem troski o zachowanie lokalnej kultury religijnej i narodowej. Peregrynacja zakończyła się 24 kwietnia 2002 r. uroczystym dziękczynieniem kapłanów dekanatu ropczyckiego za otrzymane łaski nawiedzenia. Następnie kopia Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej została przekazana do dekanatu sędziszowskiego, rozpoczynając kolejny etap peregrynacji w diecezji rzeszowskiej[62].

4.2.9. Dekanat sędziszowski.

Peregrynacja kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie sędziszowskim należała do najbardziej charakterystycznych etapów nawiedzenia diecezji rzeszowskiej. Przygotowania duchowe trwały wiele miesięcy i obejmowały misje, rekolekcje oraz liczne nabożeństwa. W Sędziszowie Małopolskim,

62. M. Nabożny, *Parafia pw. Świętego Andrzeja Boboli w Nawsiu 1983-2008*, Rzeszów 2008, s. 251-252; J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Maryjo pozostań z nami*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 20, 19.05.2002, s. II, IV; S. Mirek, *Peregrynacja w dekanacie ropczyckim cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 18 5.05.2002, s. III; Tenże, *Peregrynacja w dekanacie ropczyckim cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 19, 12.05.2002, s. III-IV; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu ropczyckiego.

odpowiadając na apel biskupa Kazimierza Górnego o walkę z plagą pijaństwa, na czas nawiedzenia Rada Miejska wprowadziła nawet zakaz sprzedaży alkoholu. Peregrynacja przyniosła także pewne nietypowe wydarzenie. Po nawiedzeniu parafii w Olchowej obraz został przewieziony do Warszawy, gdzie uczestniczył w uroczystości poświęcenia i wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Świątyni Opatrzności Bożej w Wilanowie. Dopiero stamtąd powrócił na trasę peregrynacji, docierając do Nockowej. Z tego powodu powitanie Matki Bożej w tej parafii miało wyjątkowy charakter. Odbyło się o godzinie 20.00, przy zachodzącym słońcu, na specjalnie przygotowanym ołtarzu polowym. W uroczystościach uczestniczyło około trzech tysięcy wiernych, a nocne czuwanie trwało aż do następnego dnia. Szczególnie wymownym momentem było kazanie rodaka – ks. dr. Stanisława Charchuta, wygłoszone w trakcie Mszy powołaniowej o północy. Kaznodzieja przypomniał w nim, że trzydzieści dwa lata wcześniej uczestniczył w poprzedniej peregrynacji, gdy parafie nawiedzały jedynie symbole „Pustych Ram", Świecy i Ewangeliarza. Wydarzenia te sprawiły, że nawiedzenie dekanatu sędziszowskiego zostało w pamięci wiernych[63].

4.2.10. Dekanat czudecki.

Peregrynacja kopii Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie czudeckim trwała od 4 do 15 maja 2002 roku. Nawiedzenie rozpoczęło się w Pstrągowej, dokąd obraz przybył z dekanatu sędziszowskiego, a zakończyło w Lutoryżu. We wszystkich parafiach poprzedzały ją misje, rekolekcje, nowenny i intensywne przygotowania duchowe, których owocem były liczne postanowienia religijne, powstawanie nowych róż różańcowych, rozwój wspólnot parafialnych oraz odnowienie praktyk modlitwy rodzinnej. Nawiedzenie zgromadziło tysiące wiernych, którzy przygotowywali uroczyste powitania, całonocne czuwania i adoracje. Szczególnie zapamiętano niezwykłą oprawę peregrynacji w Gwoźnicy Górnej, gdzie podczas nocnej modlitwy rozświetlono okolicę 1350 lampionami, a także ogromne zaangażowanie wiernych w Niebylcu, gdzie do księgi nawiedzenia wpisano aż 4970 postanowień poprawy życia. W wielu parafiach peregrynacja była połączona z udzielaniem sakramentu bierzmowania oraz realizacją materialnych

63. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Jestem przy Tobie. Pamiętam. Czuwam*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 21, 26.05.2002, s. II; J. Sepioł, *Matka Boża na sędziszowskiej ziemi cz. 1*, w: „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 21, 26.05.2002, s. II-III; Tenże, *Matka Boża na sędziszowskiej ziemi cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 22, 02.06.2002, s. II-III; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu sędziszowskiego; Archiwum Parafii Farnej w Sędziszowie Małopolskim, Księga darów duchowych z nawiedzenia Matki Bożej z parafii w Sędziszowie Małopolskim.

darów wdzięczności, takich jak remonty świątyń, nowe wyposażenie liturgiczne czy budowa obiektów parafialnych. Nawiedzenie pozostawiło trwały ślad w życiu religijnym dekanatu. Parafianie deklarowali większą troskę o modlitwę, czytanie Pisma Świętego, trzeźwość i zgodę w rodzinach. Peregrynacja stała się czasem umocnienia wiary, jedności wspólnot oraz odnowienia życia religijnego całego dekanatu czudeckiego. 16 maja obraz udał się do dekanatu Rzeszów IV[64].

4.2.11. Dekanat Rzeszów IV.

Peregrynacja Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów IV była czasem wyjątkowych wydarzeń religijnych i społecznych, które na trwałe zapisały się w pamięci wiernych. W Boguchwale, gdzie rozpoczęło się nawiedzenie dekanatu, parafianie przygotowali szczególne wotum – kaplicę Matki Bożej Częstochowskiej wzorowaną na jasnogórskim sanktuarium, która stała się miejscem modlitwy i kultu Maryi. W Niechobrzu uwagę zwracał oryginalny symbol duchowych postanowień – zamiast tradycyjnego kosza z darami ustawiono stągwie nawiązujące do wesela w Kanie Galilejskiej, do których wierni składali swoje zobowiązania i prośby o przemianę życia. Wyjątkowy charakter miało również nawiedzenie parafii wojskowo-cywilnej Matki Bożej Królowej Polski w Rzeszowie. Obrazowi towarzyszyła wojskowa asysta honorowa żołnierzy 21. Brygady Strzelców Podhalańskich, a uroczystości uświetniła Orkiestra Garnizonu Rzeszów oraz koncert Orkiestry Koncertowej Wojska Polskiego z Warszawy. Jako trwały owoc peregrynacji powstała tam kaplica Matki Bożej Ludźmierskiej z wierną kopią figury poświęconą przez św. Jana Pawła II. Te wydarzenia pokazały, że nawiedzenie nie było jedynie religijną uroczystością, lecz także okazją do budowania wspólnoty, pogłębiania wiary i pozostawienia trwałych znaków pamięci o spotkaniu z Jasnogórską Panią[65].

64. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Twej Ojczyźnie stać w obronie...*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 24, 16.06.2002, s. II; R. Miśniak, *Błogosław Matko naszej biednej ziemi ... czyli echo peregrynacji kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie czudeckim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 24.06.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu czudeckiego.

65. W. Trojanowski, *Kościół Garnizonowy w Rzeszowie*, Rzeszów 2022, s. 51; M. Matuszewski, *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów IV*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 23, 9.06.2002, s. III; J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Na wieczne czasy pozostań z nami*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 26, 30.06.2002, s. II; D. Skrabucha, *Zakątek Jasnej Góry w Boguchwale*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 25, 23.06.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Rzeszów IV.

4.2.12. Dekanat trzciański.

Peregrynacja kopii Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie trzciańskim trwała od 26 maja do 5 czerwca 2002 r. Był to wyjątkowy czas, ponieważ nawiedzenie przypadło na okres uroczystości Bożego Ciała i następującej po niej oktawy, co nadało obchodom szczególnie uroczysty charakter. W samo święto Bożego Ciała Matka Boża przebywała w Wyższym Seminarium Duchownym w Rzeszowie, gdzie klerycy i przełożeni uczestniczyli w całonocnym czuwaniu oraz modlitwie o powołania. Z kolei 1 czerwca, w Dzień Dziecka, peregrynacja zawitała do parafii w Dąbrowie, gdzie dzieci w sposób szczególny witały Maryję jako swoją Matkę. Cała peregrynacja przebiegała w atmosferze licznych nabożeństw, procesji eucharystycznych oraz wspólnotowej modlitwy, pozostawiając trwały ślad w życiu religijnym dekanatu[66].

4.2.13. Dekanat kolbuszowski.

Peregrynacja kopii Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie kolbuszowskim trwała od 5 do 18 czerwca 2002 r. Rozpoczęła się bezpośrednio po zakończeniu nawiedzenia w dekanacie trzciańskim. Już na początku wpisała się w liturgiczny rytm Kościoła – 6 czerwca, w dniu zakończenia oktawy Bożego Ciała, Matka Boża nawiedziła parafię w Domatkowie, gdzie droga przejazdu została usłana kwiatami, a ludzie trzymali w rękach poświęcone wianki. W Kosowach peregrynacja pozostawiła trwały ślad w postaci dwóch nowych dzwonów, ufundowanych z okazji nawiedzenia i jubileuszu parafii. Jednym z najważniejszych wydarzeń peregrynacji była uroczysta Eucharystia sprawowana w sanktuarium Przemienienia Pańskiego w Cmolasie, przy jednym z największych ołtarzy polowych w Polsce. Podczas powitania obrazu kazanie wygłosił ks. prałat Wiesław Szurek, który, nawiązując do słów św. Elżbiety: „A skądże mi to, że Matka mojego Pana przychodzi do mnie?", ukazał nawiedzenie jako wezwanie do duchowej przemiany, odnowienia życia chrześcijańskiego i otwarcia serca na Chrystusa[67]. W Porębach Dymarskich wierni przygotowali się do peregrynacji również poprzez renowację bocznego ołtarza św. Józefa, pozostawiając trwały

66. P. Tomoń, *Nawiedzenie w dekanacie Trzciańskim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 25, 23.06.2002, s. III; J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Zapraszamy Cię w niegodne progi*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 27, 7.07.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu trzciańskiego.

67. *Nawiedzeniowa modlitwa oczu do Boga za Maryją - kazanie księdza prałata Wiesław Szurka wygłoszone podczas Mszy św. na powitanie obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Cmolasie, 14 czerwca 2002r*, „W Blasku Przemienienia", r. 2002, nr 6, s. 8-9.

materialny znak tego wydarzenia. Zwieńczeniem peregrynacji była 17 czerwca uroczysta procesja z rynku do kościoła farnego pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej, która zgromadziła licznych wiernych i stanowiła jedno z najbardziej podniosłych wydarzeń nawiedzenia tego dekanatu. Następnego dnia, 18 czerwca, obraz został uroczyście przekazany do dekanatu głogowskiego[68].

4.2.14. Dekanaty głogowski i sokołowski.

Peregrynacja Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanatach głogowskim i sokołowskim miała wyjątkowy przebieg. Rozpoczęła się 18 czerwca 2002 roku w dekanacie głogowskim, gdzie Jasnogórska Pani nawiedziła najpierw dwie parafie – Widełkę i Przewrotne. Następnie, zgodnie z przyjętym programem, Obraz przeszedł do dekanatu sokołowskiego, by po zakończeniu nawiedzenia tamtejszych wspólnot powrócić 3 lipca do dekanatu głogowskiego, rozpoczynając drugi etap peregrynacji w tym dekanacie od parafii w Jasionce.

W dekanacie sokołowskim szczególnie zapisało się uroczyste powitanie Matki Bożej w Mazurach, gdzie wyjątkową oprawę stworzyła rzadko spotykana banderia konna licząca siedemnastu jeźdźców. Niezapomnianym wydarzeniem była również Msza Święta sprawowana w kościele parafialnym w Sokołowie Małopolskim, gdzie tron dla Jasnogórskiej Pani utworzono z ogromnego serca ułożonego z czerwonych róż. Wyjątkowy charakter miało także nawiedzenie parafii Krzywa Wieś-Podlesie, posiadającej dwa kościoły – powitanie odbyło się w Krzywej Wsi, natomiast uroczyste pożegnanie w Podlesiu, dzięki czemu oba kościoły stały się miejscem peregrynacji. W Górnie natomiast peregrynacja objęła także mieszkańców Domu Opieki Społecznej, którzy uczestniczyli w nocnym czuwaniu przed Obrazem wraz z kapłanami i parafianami. Był to piękny znak, że Matka Boża nawiedza wszystkich – także chorych, starszych i cierpiących[69].

68. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Błogosławiona chwila nawiedzenia*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 29, 21.07.2002, s. II; R. Przędzik, *Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie kolbuszowskim cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", nr 26, 30.06.2002, s. II; Tenże, *Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie kolbuszowskim cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", nr 27, 7.07.2002, s. III; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu kolbuszowskiego.

69. B. Walicki, *Peregrynacje w parafii sokołowskiej na przełomie wieków XX i XXI*, „Rocznik Kolbuszowski", r. 2016 (16), s. 155; M. Kędzior, *Oto Matka Twoja*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 28, 14.07.2002, s. III; J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Tobie chwała wciąż nowa*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 30, 28.07.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu sokołowskiego.

Po powrocie Obrazu do dekanatu głogowskiego szczególnym wydarzeniem było dziękczynienie za poświęcenie nowego kościoła w Jasionce, którego kilkanaście dni wcześniej dokonał biskup Kazimierz Górny. Rok nawiedzenia stał się dla tej wspólnoty czasem szczególnej łaski, a parafianie połączyli uroczystość z dziełami miłosierdzia, przygotowując dary dla potrzebujących. Zarówno w dekanacie sokołowskim, jak i głogowskim peregrynacja pozostawiła trwały ślad. Wspólnoty przygotowywały się do niej przez rekolekcje, misje i wielomiesięczną modlitwę, odnawiano świątynie, dekorowano drogi i domy, a liczne procesje, czuwania oraz wspólnotowe Eucharystie stały się świadectwem żywej wiary mieszkańców obu dekanatów[70].

4.2.15. Dekanaty Rzeszów I i Rzeszów II.

Peregrynacja kopii Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanatach Rzeszów I i Rzeszów II trwała od 12 do 31 lipca 2002 roku. Obraz przybył z dekanatu głogowskiego, rozpoczynając nawiedzenie w parafii św. Huberta w Miłocinie, skąd przez kolejne wspólnoty dekanatu Rzeszów I dotarł do parafii Świętego Krzyża w Rzeszowie. Następnie 25 lipca został uroczyście przekazany do dekanatu Rzeszów II, kończąc swoją drogę 31 lipca w parafii Chrystusa Króla w Rzeszowie.

Nawiedzeniu towarzyszyło wiele wyjątkowych wydarzeń. Już na rozpoczęcie peregrynacji w Miłocinie przygotowano oryginalny ceremoniał myśliwski – Matkę Bożą powitały liczne poczty sztandarowe bractw św. Huberta, orkiestra, konnica oraz procesja z charakterystycznym myśliwskim parostkiem, nadając uroczystości niepowtarzalny charakter. W sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej i św. Ojca Pio w Terliczce po zakończeniu Eucharystii parafianie przekazali biskupowi Kazimierzowi Górnemu relikwie św. Ojca Pio, umieszczone w specjalnie ufundowanym relikwiarzu, co stało się jednym z najbardziej wymownych wydarzeń peregrynacji. Z kolei w parafii św. Józefa na Staromieściu biskup poświęcił nowy sztandar Bractwa św. Józefa – wspólnoty mężczyzn chcących na co dzień żyć przykładem swojego patrona[71].

70. D. Drozd, *My chcemy Boga, Panno Święta*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 31, 4.08.2002, s II; J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Błogosławiona fala nawiedzenia*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 33, 18.08.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, *Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu głogowskiego.*

71. M. Kowalski, *Kult św. Józefa w parafii staromiejskiej w latach 1995-2022*, w: *Sanktuarium św. Józefa w Rzeszowie-Staromieściu*, red. M. Trawka, B. Walicki, S. Zych, Rzeszów-Kolbuszowa 2022, s. 82; J. Jaworski, *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów I cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 32,

Równie bogaty w wydarzenia okazał się etap peregrynacji w dekanacie Rzeszów II. Szczególnym znakiem rozwijającego się Kościoła było nawiedzenie powstającej parafii bł. Karoliny Kózkówny, gdzie Cudowny Obraz wniesiono do specjalnie przygotowanego błękitnego namiotu, a budowana świątynia została wskazana jako wotum Nawiedzenia. W parafii Podwyższenia Krzyża Świętego odnowiono i poświęcono historyczny krzyż z 1933 roku, upamiętniający 1900 rocznicę Odkupienia, który podczas peregrynacji stał się miejscem szczególnej adoracji. Podniosła atmosfera towarzyszyła nawiedzeniu parafii Świętego Krzyża. Tu Matce Bożej hołd złożyli przedstawiciele osób chorych, niepełnosprawnych, lwowiaków, młodzieży i rodzin. Dla parafian ważnym wydarzeniem było także odsłonięcie pamiątkowej tablicy poświęconej niedawno zmarłemu ks. Infułatowi Walentemu Balowi – pierwszemu proboszczowi tej wspólnoty. Zwieńczeniem nawiedzenia dekanatu była parafia Chrystusa Króla, gdzie wierni uczestniczyli w imponującej procesji światła ulicami miasta oraz nocnym czuwaniu modlitewnym, podkreślając swoje oddanie Matce Bożej[72].

Peregrynacja w dekanatach Rzeszów I i Rzeszów II pozostawiła po sobie nie tylko bogaty program liturgiczny, ale również trwałe znaki wiary i wdzięczności wiernych, którzy poprzez modlitwę, liczne dary oraz wyjątkowe inicjatywy podkreślili swoje przywiązanie do Matki Bożej Jasnogórskiej.

4.2.16. Dekanat tyczyński.

Peregrynacja kopii Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie tyczyńskim trwała od 2 do 13 sierpnia 2002 roku. Rozpoczęła się w Straszydlu, a zakończyła w Chmielniku. Towarzyszyło jej wiele wydarzeń podkreślających zaangażowanie miejscowych wspólnot. W Budziwoju uroczystości połączono z poświęceniem nowego kościoła Matki Bożej Śnieżnej oraz wmurowaniem kamienia węgielnego, wcześniej poświęconego przez św. Jana Pawła II. W Siedliskach trwałym owocem nawiedzenia było powstanie nowych róż różańcowych i męskiego koła trzeźwościowego, a parafianie odnowili wieżę kościoła jako wotum wdzięczności. Szczególnie widowiskowy przebieg miało nawiedzenie

11.08.2002, s. II; Tenże, *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów I cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 33, 18.2002, s. II-III; J. M. Sochocki, *Prowadź nas Matko*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 34, 25.08.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Rzeszów I.

72. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Bądź z nami w każdy czas*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr nr 35, 1.09.2002, s. II; W. Jagustyn, B. Walicki, S. Zych, *U stóp Rzeszowskiego Krzyża*, Rzeszów 2023, s. 350-351; Archiwum Parafii Świętego Krzyża w Rzeszowie, Kronika, t. 2, b.s.

Błędowej Tyczyńskiej, gdzie Cudowny Obraz przemierzał parafię w kawalkadzie udekorowanych wozów strażackich, a uroczystości połączono z poświęceniem nowej plebanii. Peregrynacja pozostawiła po sobie liczne owoce duchowe i materialne, umacniając życie religijne całego dekanatu[73].

4.2.17. Dekanat Rzeszów III.

Ostatnim etapem wędrówki po diecezji rzeszowskiej był dekanat Rzeszów III. Tutaj peregrynacja rozpoczęła się 13 sierpnia w Matysówce, aby zakończyć pobyt w diecezji w matce wszystkich kościołów diecezji – w katedrze. Na szlaku nawiedzenia znalazły się m.in. parafie w Zalesiu, Białej, Słocinie, u ojców pijarów oraz w parafii Najświętszego Serca Jezusowego. Szczególny charakter miały uroczystości przypadające na 15 sierpnia, kiedy Kościół obchodził uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Obraz był wówczas w parafii na rzeszowskim Zalesiu, która to przeżywała w tym dniu odpust. Peregrynacja zbiegła się również z pielgrzymką Jana Pawła II do Polski (16-19 sierpnia 2002 r.), podczas której papież dokonał poświęcenia Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach i zawierzył świat Bożemu Miłosierdziu. Trwałym śladem po nawiedzeniu w parafii pw. Opatrzności Bożej była poświęcona przez bpa Górnego dzwonnica z trzema dzwonami, z których największy ważył 420 kg. Dzięki temu wierni dekanatu Rzeszów III przeżywali nawiedzenie Matki Bożej w atmosferze wyjątkowych wydarzeń religijnych, które dodatkowo podkreślały znaczenie kończącej się peregrynacji w diecezji rzeszowskiej[74].

4.3. Pożegnanie Obrazu.

Peregrynacja Obrazu Nawiedzenia w diecezji rzeszowskiej swój finał miała w katedrze. Obraz przybył tutaj 22 sierpnia, następnego dnia nawiedził także do kościół św. Jadwigi – zwany kościołem uniwersyteckim. Tego dnia bp Górny dokonał jego poświęcenia i otwarcia. Maryja pozostała w parafii katedralnej do 24 sierpnia, kiedy to po dniu nawiedzenia parafii odbyła się uroczysta ceremonia

73. P. Kopeć, *Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie tyczyńskim cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 35, 1.09.2002, s. III; Tenże, *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie tyczyńskim cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. III-IV; J. M. Sochocki, *Peregrynacja w dekanacie tyczyńskim*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 36, 8.09.2002, s. II; ADRz, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu tyczyńskiego.

74. J. M. Sochocki, I. Mikuła, *Przeżyliśmy gody*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. II; J. Błażej, *Miejsce to wybrał Pan, aby wysłuchać nas, 25 lat parafii Opatrzności Bożej w Rzeszowie*, Rzeszów 2011, s. 69-70.

pożegnania, połączona z przekazaniem obrazu do archidiecezji przemyskiej. Przygotowanie tego wydarzenia stanowiło poważne wyzwanie organizacyjne dla parafii katedralnej. Jak wspominał ks. Stanisław Mac, największy ciężar przygotowań spoczywał na duchowieństwie parafii katedralnej oraz siostrach felicjankach, odpowiedzialnych za zaplecze organizacyjne i logistyczne. Do udziału w tym wydarzeniu zaproszeni zostali wszyscy kapłani. Specjalny komunikat w tej sprawie został opublikowany 16 lipca 2002 roku. W komunikacie została wyrażona prośba, aby razem z kapłanami przybyli przedstawiciele parafialnych grup. Z parafii rzeszowskich wielu wiernych pielgrzymowało pieszo na to wydarzenie. O godzinie 7:30 spod kościoła farnego wyruszyła piesza pielgrzymka, która nawiedziła kościółek akademicki, gdzie przebywał Obraz nawiedzenia, aby następnie uczestniczyć w jego przeniesieniu do katedry. W uroczystościach uczestniczyło ponad pięćdziesięciu biskupów, liczni przedstawiciele zakonów oraz reprezentanci władz kościelnych i świeckich. Na placu przy rzeszowskiej katedrze zgromadziły się liczne poczty sztandarowe. Według relacji uczestników w uroczystości uczestniczyło około 10 tysięcy wiernych[75].

Eucharystii przewodniczył kard. Franciszek Macharski, natomiast homilię wygłosił prymas Polski kard. Józef Glemp. W obchodach uczestniczył również nuncjusz apostolski – abp Józef Kowalczyk oraz biskupi z niemal wszystkich diecezji w Polsce. Obecni byli także przedstawiciele władz samorządowych, a okolicznościowe przemówienie wygłosił prezydent Rzeszowa Andrzej Szlachta. W trakcie pożegnania biskup rzeszowski Kazimierz Górny zawierzył diecezję Matce Bożej. W odczytanym akcie zawierzenia pasterz wyraził najpierw wdzięczność Kościoła Rzeszowskiego za dar nawiedzenia. Następnie zawierzał wszystkie wioski i miasta diecezji, aby kolejno zawierzyć następujące stany: ojców i matki, rolników, bezrobotnych i rodziny wielodzietne, chorych i cierpiących, ludzi podeszłego wieku i samotnych, dzieci i młodzież, kapłanów, osoby życia konsekrowanego. Uroczystość pożegnania połączono z obchodami dziesięciolecia istnienia diecezji rzeszowskiej. W dalszej części biskup zawierzył prace I Synodu Diecezji Rzeszowskiej, rzeszowskie środowisko naukowe z Uniwersytetem Rzeszowskim, nauczycieli, pracowników służby zdrowia, wojsko i policję oraz sprawujących władzę i samorządy lokalne. Na końcu zawierzył siebie samego

75. S. Zych, B. Walicki, K. Gołąbek, *Serce diecezji*, Rzeszów 2025, s. 358; K. Gołąbek, *Kościół Uniwersytecki pw. św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie*, „Zwiastowanie", r. 2002, t. 4, s. 78; Archiwum Parafii Katedralnej w Rzeszowie, Kronika, t. 1, s. 205-206; *Odezwa do księży dziekanów w związku z zakończeniem peregrynacji w diecezji rzeszowskiej z 16 lipca 2002r.*, „Zwiastowanie", r. 2002, t. 3, s. 54-55; *Komunikat Kurii o zakończeniu nawiedzenia Matki Bożej w diecezji rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", r. 2002, t. 3, s. 55-56; ADRz, zesp. 2/b, sygn. 1, Lista biskupów obecnych na ceremonii pożegnania Matki Bożej.

wraz z biskupem Edwardem. Pożegnanie zbiegło się z obchodami dziesiątej rocznicy powstania nowych diecezji, w tym diecezji rzeszowskiej, a ceremonia ta stała się jednym z najważniejszych obchodów jubileuszowych. Innym, ważnym szczególnie dla kapłanów, był coroczny dzień świętości kapłańskiej w tym roku przeżywany właśnie w czasie tej celebracji. Po zakończonych uroczystościach Kopia Jasnogórskiej Ikony udała się w drogę do archidiecezji przemyskiej, kończąc czas nawiedzenia w diecezji rzeszowskiej[76].

5. Podsumowanie peregrynacji przez bpa Kazimierza Górnego.

W dniu zakończenia peregrynacji rzeszowscy biskupi wystosowali telegram do Ojca Świętego, informując go o zakończeniu nawiedzenia diecezji przez Maryję. Jednocześnie dziękowali za jego kilka dni wcześniej zakończoną pielgrzymkę do Ojczyzny oraz za dar nowego błogosławionego – rzeszowskiego rodaka – bł. ks. Jana Balickiego[77].

Zakończone 24 sierpnia 2002 roku wielkie dzieło peregrynacji znalazło swoje podsumowanie w liście biskupa Górnego do diecezjan. List został podpisany 26 sierpnia, w uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej. Biskup zauważył w nim trud włożony przez 226 wspólnot parafialnych, które poprzez swoje przygotowanie i samo przeżycie spotkania z Matką dały wyraz swojej wiary. Pasterz zauważył, że parafie przygotowywały się do tego wydarzenia zarówno w sposób wewnętrzny, jak i zewnętrzny. Wewnętrzne przygotowanie obejmowało liczne misje i rekolekcje parafialne oraz sakrament pokuty, z którego korzystały rzesze wiernych. Z kolei przygotowanie zewnętrzne wyrażało się w pracach prowadzonych przy świątyniach, porządkowaniu ich otoczenia, a w niektórych parafiach także w oddaniu do użytku nowych kościołów lub wykonaniu polichromii. Na czas nawiedzenia z wielką starannością dekorowano świątynie, domy oraz trasy przejazdu Obrazu, wznosząc liczne bramy powitalne, które stanowiły widzialny znak oczekiwania na przybycie Matki Bożej. Biskup podkreślił, że wszystkie te wysiłki miały prowadzić nie tylko do godnego przeżycia samej uroczystości, lecz przede wszystkim do trwałej odnowy życia religijnego wiernych. Jako najważ-

76. M. Żelazo, *Jej odejście nie jest rozstaniem*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 36, 08.09.2002, s. I-II; W. Naja, *O Maryjo żegnamy Cię...,* „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. I-II; I. Kosztyła, *Dziękujemy za ten czas,* „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. II-III; bp Kazimierz Górny, *Akt zawierzenia diecezji Matce Bożej Królowej Polski peregrynacji kopii Obrazu Jasnogórskie w diecezji rzeszowskiej*, w: K. Górny, *Omnia Tibi*, s. 27-28; S. Zych, B. Walicki, K. Gołąbek, *Serce* diecezji, s. 358.

77. bp Kazimierz Górny, bp Edward Białogłowski, *Telegram do Ojca Świętego Jana Pawła II po zakończeniu peregrynacji*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 36, 09.2002, s. I.

niejsze owoce peregrynacji wskazał pielęgnowanie pobożności maryjnej poprzez odmawianie modlitwy *Anioł Pański*, śpiew *Godzinek*, rozwój róż różańcowych, udział w Apelu Jasnogórskim oraz troskę o przydrożne kapliczki i wizerunki Maryi. Zaznaczył jednak, że najpełniejszym owocem nawiedzenia powinna być większa wrażliwość na ubogich i cierpiących oraz codzienna przyjaźń z Chrystusem. Na zakończenie listu ordynariusz wyraził wdzięczność wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania i przebiegu peregrynacji: kapłanom, osobom konsekrowanym, chorym, strażakom, policji, wojsku, nauczycielom, samorządowcom, członkom Komitetu Peregrynacyjnego oraz mediom diecezjalnym, podkreślając, że wspólnym wysiłkiem udało się przeżyć jedno z najważniejszych wydarzeń w historii młodej diecezji rzeszowskiej[78].

Zakończenie.

Analiza przebiegu peregrynacji kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji rzeszowskiej prowadzi do wniosku, że wydarzenie to nie było jedynie elementem obchodów pierwszego dziesięciolecia istnienia diecezji ani lokalną inicjatywą duszpasterską. Stanowiło ono świadomą kontynuację ogólnopolskiego programu odnowy religijnej zapoczątkowanego przez bł. kard. Stefana Wyszyńskiego w ramach przygotowań do obchodów Milenium Chrztu Polski. Idea nawiedzenia parafii przez Jasnogórski Wizerunek, wyrosła z programu Wielkiej Nowenny i wpisana w wieloletnią tradycję peregrynacji obrazu po Polsce, została w diecezji rzeszowskiej podjęta jako kolejny etap duchowej formacji wiernych. Świadczy o tym zarówno sposób przygotowania diecezji do nawiedzenia, jak i treść listów pasterskich bp. Kazimierza Górnego, który wielokrotnie odwoływał się do nauczania Prymasa Tysiąclecia oraz wskazywał peregrynację jako narzędzie odnowy życia religijnego i moralnego wspólnoty diecezjalnej.

Przyglądając się przygotowaniom do peregrynacji, możemy stwierdzić, że jej duchowe owoce zaczęły rodzić się na długo przed przybyciem obrazu Matki Bożej do diecezji rzeszowskiej. Wielomiesięczny okres przygotowań objął wszystkie poziomy życia diecezjalnego. Biskupi poprzez listy pasterskie i organizację wydarzeń przygotowywali wiernych do spotkania z Maryją, duchowieństwo i wspólnoty zakonne prowadziły misje oraz rekolekcje parafialne, a Wyższe Seminarium Duchowne wraz z Kurią Diecezjalną opracowały obszerne materiały liturgiczne i katechetyczne przeznaczone do wykorzystania w parafiach. W przygotowania zaangażowało się również środowisko akademickie nowo utworzonego Uniwersytetu Rzeszowskiego, seminarzyści oraz liczne grono świeckich. Równolegle z duchowym przygotowaniem prowadzono prace organizacyjne i remontowe w parafiach,

78. Bp Kazimierz Górny, *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego po zakończeniu peregrynacji*, „Zwiastowanie", r. 2002, nr 3, s. 34-37.

podejmując wysiłki mające godnie przygotować świątynie i ich otoczenie na przyjęcie Jasnogórskiego Wizerunku. Wszystko to pokazuje, że peregrynacja nie była jedynie kilkunastogodzinnym wydarzeniem przeżywanym w poszczególnych parafiach, lecz długotrwałym procesem angażującym całą diecezję.

Kolejną charakterystyczną cechą peregrynacji było harmonijne połączenie wymiaru diecezjalnego i parafialnego. Z jednej strony całe wydarzenie posiadało wspólny program duszpasterski, przygotowany przez kurię diecezjalną. Przebiegało według jednolitego harmonogramu i gromadziło biskupów, którzy przewodniczyli najważniejszym celebracjom, głosili słowo Boże oraz udzielali sakramentu bierzmowania. Wyjątkową rangę nawiedzenia podkreślało również zawieszenie na ten czas wizytacji kanonicznych[79]. Z drugiej strony każda parafia przeżywała spotkanie z Jasnogórskim Wizerunkiem we własnym kontekście duszpasterskim i społecznym, angażując miejscowych wiernych, wspólnoty oraz instytucje. Dzięki temu peregrynacja zachowała jedność całej diecezji, nie tracąc jednocześnie lokalnego charakteru poszczególnych wspólnot.

Przebieg nawiedzenia ukazuje również wyjątkową mobilizację wiernych. Choć obraz Matki Bożej przebywał w każdej parafii zaledwie przez dobę, czas ten przeżywano z niezwykłą intensywnością. Program nawiedzenia obejmował całodobowe czuwania modlitewne, liczne Eucharystie sprawowane dla różnych grup wiernych, nabożeństwa stanowe oraz nieustanną obecność modlących się przed Jasnogórskim Wizerunkiem. W wielu parafiach uczestnictwo wiernych znacznie przekraczało liczbę mieszkańców, a w uroczystościach brali udział także kapłani pochodzący z danej wspólnoty, nierzadko przybywający z odległych placówek duszpasterskich i misyjnych. Pozwala to stwierdzić, że peregrynacja była jednym z najważniejszych wydarzeń religijnych przeżywanych przez wiernych diecezji rzeszowskiej na początku XXI wieku.

Przebieg peregrynacji pokazuje również, że jej znaczenie nie zakończyło się wraz z opuszczeniem parafii przez Obraz Nawiedzenia. W wielu wspólnotach wydarzenie to pozostawiło trwałe ślady zarówno w życiu religijnym, jak i w przestrzeni materialnej. Kontynuowano nawiedzenie rodzin przez kopie obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, prowadzono księgi duchowych darów, rozwijano nabożeństwa maryjne oraz podejmowano inicjatywy służące pogłębianiu ży-

79. Pierwotnie wizytacje kanoniczne na rok 2002 zostały zaplanowane. Wizytowane miały być wtedy cztery dekanaty rzeszowskie, jednak faktycznie wizytacje się nie odbyły. W 2003 roku wizytowane były już inne dekanaty. W 2004 roku doszło w diecezji rzeszowskiej do reorganizacji sieci dekanatów, wskutek której z czterech dotychczasowych dekanatów rzeszowskich powstało sześć. Parafie przynależące do tych dekanatów zostały zwizytowane jesienią 2005 roku. Zob. ADRz, zesp. 2/b, sygn. 1, Harmonogramy wizytacji kanonicznych w diecezji rzeszowskiej z lat 2001-2005.

cia modlitewnego. Jednocześnie trwałą pamiątką peregrynacji stały się liczne inwestycje i dzieła pozostawione w parafiach, takie jak odnowione świątynie, nowe elementy ich wyposażenia, krzyże, kapliczki czy obrazy upamiętniające nawiedzenie. Świadczy to o tym, że peregrynacja nie była wydarzeniem jednorazowym, lecz pozostawiła widoczne owoce, które przez kolejne lata przypominały wiernym o przeżytym spotkaniu z Jasnogórską Panią

Istotnym elementem peregrynacji było również jej szerokie udokumentowanie. Przebieg nawiedzenia był systematycznie relacjonowany przez media diecezjalne, przede wszystkim „Niedzielę Południową" oraz „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", których korespondenci na bieżąco opisywali kolejne etapy wędrówki Jasnogórskiego Wizerunku. Uzupełnieniem tych relacji były materiały archiwalne Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie, dokumentacja fotograficzna oraz oficjalne dokumenty związane z organizacją peregrynacji. Dzięki temu zachował się bogaty i różnorodny materiał źródłowy, pozwalający odtworzyć przebieg nawiedzenia zarówno w wymiarze diecezjalnym, jak i parafialnym. Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej należy dzięki temu do najlepiej udokumentowanych wydarzeń z pierwszego dziesięciolecia istnienia diecezji rzeszowskiej.

Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej przypadła na okres szczególnie intensywnego rozwoju młodej diecezji rzeszowskiej. Nawiedzenie odbywało się równolegle z pracami I Synodu Diecezji Rzeszowskiej, którego celem było wypracowanie wspólnego modelu funkcjonowania Kościoła lokalnego, a także z przygotowaniami do koronacji i obchodami koronacji wizerunków Matki Bożej w Ropczycach i Czudcu. W tym samym czasie rozwijały się również nowe instytucje diecezjalne i akademickie, czego wyrazem było zaangażowanie środowiska nowo utworzonego Uniwersytetu Rzeszowskiego w uroczystości inaugurujące peregrynację. Zestawienie tych wydarzeń pozwala stwierdzić, że nawiedzenie nie było odosobnionym przedsięwzięciem duszpasterskim, lecz wpisało się w szerszy proces kształtowania tożsamości młodego Kościoła rzeszowskiego oraz umacniania jego życia religijnego i wspólnotowego.

Przeprowadzona analiza pozwala stwierdzić, że peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej była jednym z najważniejszych wydarzeń religijnych w pierwszym dziesięcioleciu istnienia diecezji rzeszowskiej. Nie ograniczała się ona do samego nawiedzenia parafii, lecz stała się procesem obejmującym przygotowanie duchowe, integrację wspólnot diecezjalnych oraz pozostawiła trwałe owoce w życiu religijnym wielu parafii. W ten sposób diecezja rzeszowska wpisała się w wieloletnią tradycję peregrynacji Jasnogórskiego Wizerunku, kontynuując program odnowy religijnej zapoczątkowany przez bł. kard. Stefana Wyszyńskiego.

Bibliografia

Opracowania:

1. Barnaś-Baran E., Dolata E., *Przemiany społeczno-ekonomiczno-kulturowe czynnikami warunkującymi powstanie i rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego na początku XXI wieku*, w: *Uniwersytety na Rubieżach, Konteksty semantyczne, historyczne, naukowe i edukacyjne*, red. A. Murawska, E. Magiera, Szczecin 2022, s. 91-105.
2. Biel B., *Cura pastoralis w świetle Novo millennio ineunte: kontekst Roku Eucharystii*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne" 2005, t. 38, z. 1, s. 63-80.
3. Bik J., *Światowe Dni Młodzieży - radosne spotkanie na gruncie wiary*, w: *Kultura i turystyka, sacrum i profanum*, red. J. Latosińska, J Mokras-Grabowska, Łódź 2016, s. 65-81.
4. Błażej J., *Miejsce to wybrał Pan, aby wysłuchać nas, 25 lat parafii Opatrzności Bożej w Rzeszowie*, Rzeszów 2011.
5. Gigilewicz E., *Totus Tuus Poloniae Populus*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 19, Lublin 2013, k. 924-925.
6. Gołąbek K., *Kościół Uniwersytecki pw. św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie*, „Zwiastowanie", r. 2002, t. 4, s. 76-79.
7. Jagustyn W., Walicki B., Zych S., *U stóp Rzeszowskiego Krzyża,* Rzeszów 2023, s. 350-351.
8. Kapuściński J., *Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji częstochowskiej (1979-1980) – próba podsumowania*, „Częstochowskie Studia Teologiczne", nr 51, r. 2024, s. 13-34.
9. Kowalski M., *Kult św. Józefa w parafii staromiejskiej w latach 1995-2022*, w: *Sanktuarium św. Józefa w Rzeszowie-Staromieściu*, red. M. Trawka, B. Walicki, S. Zych, Rzeszów-Kolbuszowa 2022, s. 81-87.
10. Krucki Ł., *Itinerarium peregrynacji kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w Archidiecezji Gnieźnieńskiej (1978-1979)*, „Nasza Przeszłość", t. 144, r. 2025, s. 149-196.
11. Modzelewska B., *Łemkowszczyzna*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, Lublin 2006, k. 456-457.
12. Modzelewska B., Okoń M., *Łemkowie*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 11, Lublin 2006, k. 455-456.
13. Motyka A., *Sanktuaria Diecezji Rzeszowskiej*, wyd. 3, Rzeszów 2010.
14. Nabożny M., *Parafia pw. Świętego Andrzeja Boboli w Nawsiu 1983-2008*, Rzeszów 2008.
15. Pałęcki W., *Peregrynacja*, *Encyklopedia Katolicka*, t. 15, Lublin 2011, k. 283-285.
16. Perouas L., *Le Grand Retour de Notre-Dame de Boulogne à travers la France (1943-1948). Essai d'interprétation*, "Archives de Sciences Sociales des Religions", r 1983, nr 56/1, s. 37-57.

17. Piętowski W., *Nawiedzenie kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej parafii w dekanacie Łańcut II w roku 2003*, „Premislia Christiana", tom XI, Przemyśl 2004/2005, s. 177-187.
18. Pietrzykowski J., *Prymas Polski Stefan Kardynał Wyszyński jako kontynuator nauczania Augusta Kardynała Hlonda w realizacji odnowy narodu poprzez jasnogórskie sanktuarium*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne", nr 120, r. 2023, s. 357-372.
19. Rolland M., *Une expérience religieuse. Le Grand Retour*, "Nouvelle Revue Théologique", r 69 (1947), nr 4, s. 412-416.
20. Siwak W., *Serce Maryi – Kult*, *Encyklopedia Katolicka*, t. 18, Lublin 2013, k. 30-32.
21. Trojanowski W., *Kościół Garnizonowy w Rzeszowie*, Rzeszów 2022.
22. Walicki B., *Peregrynacje w parafii sokołowskiej na przełomie wieków XX i XXI*, „Rocznik Kolbuszowski", r. 2016 (16), s. 137-172.
23. Wianowski L., *Patriotyczna postawa kardynała Stefana Wyszyńskiego w świetle „Zapisków więziennych"*, „Collectanea Theologica", r. 84 (20140, nr 3, s. 65-86.
24. Wojcieszek K. A., *Uwięzienie Prymasa Stefana Wyszyńskiego a geneza i znaczenie Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego*, w: *Bł. Prymas Stefan kard. Wyszyński. Życie – myśl – konteksty. W 70. rocznicę uwięzienia*, red. K. A. Wojcieszek, Warszawa 2023, s 79-100.
25. Wójcik A., *Częstochowska Matka Boża - Peregrynacje*, w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 3, Lublin 1985, k. 878,
26. Zych S., *Koronacja Figury Matki Bożej Królowej Rodzin w Ropczycach w 2001 roku*, w: „Resovia Sacra", r. 28 (2021), s. 795-817.
27. Zych S., Walicki B., Gołąbek K., *Serce diecezji*, Rzeszów 2025.

Materiały prasowe:

1. Bugno H., *Maryjo my twe dzieci!*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 45, 11.11.2001, s. I, III.
2. Bugno H., *Matkę Bożą powitają Gorlice*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 40, 7.10.2001, s. I.
3. Bugno H., *Nawiedzenie dekanatu gorlickiego*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 47, 25.11.2001, s. II, IV.
4. Czuchra Z. J., *Wędrująca Matka*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 51, 23.12.2001, s. I-II.
5. Drozd D, *My chcemy Boga, Panno Święta*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 31, 4.08.2002, s. II-IV.
6. Gamrat S., *Maryja u brzegu Francji*, „Królowa Różańca Świętego", r. 2020, nr 42, s. 3-4.
7. Gościmiński D., *Matka Boża w Dekanacie Nowy Żmigród cz.1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 48, 2.12.2001, s. III.

8. Gościmiński D., *Matka Boża w Dekanacie Nowy Żmigród cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 50, 16.12.2001, s. III.
9. Janicka H., *Na pielgrzymim szlaku Maryi*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 42, 21.10.2001, s. I.
10. Janicka H., *Zakończenie Pierwszego Synodu Diecezji Rzeszowskiej*, „Niedziela Rzeszowska", rok 2004, nr 47, 21.11.2004, s. I, IV.
11. Jaworski J., *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów I cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 32, 11.08.2002, s. II.
12. Jaworski J., *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów I cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 33, 18.2002, s. II-III.
13. Józefiak I., *Jasna Góra w Dębowcu*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 50, 16.12.2001, s. I.
14. Juruś C., *Z Maryją w trzecie tysiąclecie w parafii Rożnowice*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 50, 16.12.2001, s. II.
15. Kędzior M., *Oto Matka Twoja*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 28, 14.07.2002, s. III.
16. Kopeć P., *Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie tyczyńskim cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 35, 1.09.2002, s. III.
17. Kopeć P., *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie tyczyńskim cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. III-IV.
18. Kosztyła I., *Dziękujemy za ten czas,* „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. II-III.
19. Kubiś A., *Peregrynacja w dekanacie brzosteckim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 12, 24.03.2002, s. III.
20. Łukaszuk R. M., *Maturzyści na Jasnej Górze*, „Niedziela", r. 2001, nr 15, s. 29.
21. Łukaszuk R. M., *Pielgrzymka kapłanów diecezji rzeszowskiej*, „Niedziela", r. 2001, nr 18, s. 27.
22. Matuszewski, *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Rzeszów IV*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 23, 9.06.2002, s. III.
23. Mirek S., *Peregrynacja w dekanacie ropczyckim cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 18 5.05.2002, s. III.
24. Mirek S., *Peregrynacja w dekanacie ropczyckim cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 19, 12.05.2002, s. III-IV.
25. Miśniak R., *Błogosław Matko naszej biednej ziemi ... czyli echo peregrynacji kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie czudeckim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 24.06.2002, s. II.
26. Motyka A., *O Pielgrzymowaniu Pani Jasnogórskiej*, „Niedziela Południowa", r 2001, nr 41, 14.10.2001, s. II
27. Mucha J., *Jesteśmy pielgrzymami*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 37, 16.09.2001, s. II.

28. Mucha J., *XXIV Rzeszowska Piesza Pielgrzymka, Rzeszów - Jasna Góra*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 30, 29.07.2001, s. I.
29. Naja W., *O Maryjo żegnamy Cię...*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. I-II.
30. Piękoś K., *Nawiedzenie Jasnogórskiej Pani w dekanacie strzyżowskim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 17, 28.04.2002, s. III.
31. Piękoś K., *Nawiedzenie Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie strzyżowskim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 15, 14.04.2002, s. II-III.
32. Przędzik R., *Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie kolbuszowskim cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 26, 30.06.2002, s. II.
33. Przędzik R., *Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie kolbuszowskim cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 27, 7.07.2002, s. III.
34. Ryszka Cz., *Krótka historia nawiedzenia*, „Niedziela", nr 17/2007, s. 14-15.
35. Sądel J., *Peregrynacja Obrazu Bożego Miłosierdzia*, „Niedziela Południowa", r. 2000, nr 9, 27.02.2000, s. I.
36. Sepioł J., *Matka Boża na sędziszowskiej ziemi cz. 1*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 21, 26.05.2002, s. II-III.
37. Sepioł J., *Matka Boża na sędziszowskiej ziemi cz. 2*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 22, 02.06.2002, s. II-III.
38. Skrabucha D., *Zakątek Jasnej Góry w Boguchwale*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 25, 23.06.2002, s. II.
39. Sochocki J. M., *Prowadź nas Matko*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 34, 25.08.2002, s. II.
40. Sochocki J. M., Mikuła I., *Błogosławiona fala Nawiedzenia*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 33, 18.08.2002, s. II.
41. Sochocki J. M., Mikuła I., *Bądź z nami w każdy czas*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 35, 1.09.2002, s. II.
42. Sochocki J. M., Mikuła I., *Błogosławiona chwila nawiedzenia*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 29, 21.07.2002, s. II.
43. Sochocki J. M., *Dekanat Biecki pożegnał Matkę Bożą*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 48, 2.12.2001, s. II.
44. Sochocki J. M., Mikuła I., *Dzień oczekiwany*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 17, 28.04.2002, s. II.
45. Sochocki J. M., Mikuła I., *Jestem przy Tobie. Pamiętam. Czuwam*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 21, 26.05.2002, s. II.
46. Sochocki J. M., Mikuła I., *Kościół stał się Jasną Górą*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 1, 06.01.2002, s. I-II.
47. Sochocki J. M., Mikuła I., *Maryjo pozostań z nami*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 20, 19.05.2002, s. II, IV.

48. Sochocki J. M., Mikuła I., *Na wieczne czasy pozostań z nami*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 25, 23.06.2002, s. II.
49. Sochocki J. M., Mikuła I., *Peregrynacja Cudownego Obrazu*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 16, 21.04.2002, s. II, IV.
50. Sochocki J. M., Mikuła I., *Peregrynacja Obrazu Matki Bożej po dekanacie żmigrodzkim*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 49, 9.12.2001, s. II.
51. Sochocki J. M., I. Mikuła, *Peregrynacja Matki Bożej w dekanacie brzosteckim*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 13, 31.03.2002, s. II.
52. Sochocki J. M. I. Mikuła, *Peregrynacja w dekanacie tyczyńskim*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 36, 8.09.2002, s. II.
53. Sochocki J. M., Mikuła I., *Przeżyliśmy gody*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 37, 15.09.2002, s. II.
54. Sochocki J. M., Mikuła I., *Tobie chwała wciąż nowa*, „Niedziela Południowa", r. 2002, 29, 21.07.2002, s. II.
55. Sochocki J. M., Mikuła I., *Twej Ojczyźnie stań w obronie ...*, „Niedziela Południowa", nr 24, 16.06.2002, s. II.
56. Sochocki J. M., Mikuła I., *Zapraszamy Cię w niegodne progi*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 27, 7.07.2002, s. II.
57. Szopa K., *Peregrynacja kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w dekanacie Biecz*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 46.
58. Szurek W., *Kapłani u Matki Bożej*, „Niedziela Południowa", r. 2001, nr 19, 13.05.2001, s. I, III.
59. Tokarz R., *Mata Boża w Diecezji Rzeszowskiej*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 44, 4.11.2001, s. IV.
60. Tokarz R., *Rozpoczęcie peregrynacji w Diecezji Rzeszowskiej*, [w:] Źródło Diecezji Rzeszowskiej, r. 2001, nr 44, 4.11.2001, s. I.
61. Tomoń P., *Nawiedzenie w dekanacie Trzciańskim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 25, 23.06.2002, s. III.
62. Weryński D., *Peregrynacja Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Dekanacie Jasło – Wschód*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2001, nr 52, 30.12.2001, s. III-IV.
63. Wojciechowski J., *Pani Jasnogórska w dekanacie frysztackim*, „Źródło Diecezji Rzeszowskiej", r. 2002, nr 14, 7.04.2002, s. II-III;
64. Żelazo M., *Jej odejście nie jest rozstaniem*, „Niedziela Południowa", r. 2002, nr 36, 08.09.2002, s. I-II.

Archiwalia:

1. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 2/a, sygn. 1, List bp Górnego do kard. Glempa z prośbą o przewodniczenie uroczystościom powitania Obrazu i wygłoszenie homilii, Rzeszów 01.06.2001.

2. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 2/a, sygn. 1, Lista biskupów obecnych na ceremonii pożegnania Matki Bożej.
3. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 2/b, sygn. 1, Harmonogram bierzmowań w diecezji rzeszowskiej w roku 2001/2002.
4. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 2/b, sygn. 1, Harmonogramy wizytacji kanonicznych w diecezji rzeszowskiej z lat 2001-2005.
5. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 2/b, sygn. 1, Program Pielgrzymki maturzystów diecezji rzeszowskiej na Jasną Górę 2001 r.
6. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 2/b, sygn. 1, Terminarz Nawiedzenia Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej.
7. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Bieckiego.
8. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Brzosteckiego.
9. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Czudeckiego.
10. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Frysztackiego.
11. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Głogowskiego.
12. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Gorlickiego.
13. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Jasło – Wschód.
14. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Jasło – Zachód.
15. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Kolbuszowskiego.
16. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Ropczyckiego.
17. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Rzeszów I.
18. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Rzeszów II.
19. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Rzeszów III.
20. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Rzeszów IV.
21. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Sędziszowskiego.

22. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Sokołowskiego.
23. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Strzyżowskiego.
24. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Trzciańskiego.
25. Archiwum Diecezji Rzeszowskiej, zesp. 27a, sygn. 1, Fotorelacja z nawiedzenia dekanatu Żmigrodzkiego.
26. Archiwum Parafii Dąbrówka-Gamrat, Refleksja parafianki Marii Kurowskiej po peregrynacji Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej zamieszczona w Kronice parafialnej.
27. Archiwum Parafii Farnej w Sędziszowie Małopolskim, Księga darów duchowych z nawiedzenia Matki Bożej z parafii w Sędziszowie Małopolskim.
28. Archiwum Parafii Katedralnej w Rzeszowie, Kronika, t. 1.
29. Archiwum Parafii Świętego Krzyża w Rzeszowie, Kronika, t. 2.

Materiały źródłowe:

1. Jan Paweł II, *Okolicznościowy Telegram Ojca Świętego Jana Pawła II w związku z peregrynacją Obrazu Nawiedzenia w Diecezji Rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 3, s. 31-32.
2. Jan Paweł II, P*rzemówienie do wiernych diecezji częstochowskiej zgromadzonych przed kościołem św. Zygmunta, Częstochowa, 4 czerwca 1979 r.*, w: *Gaude Mater Polonia pierwsza pielgrzymka, czerwiec 1979 r.*, red. A. Sujka, Kraków 2010, s. 98.
3. Kard. Józef Glemp, *Ona jest naszą siłą, Ona jest naszą mocą. Homilia z okazji rozpoczęcia peregrynacji kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", rok 2001, nr 3, s. 32-36.
4. Bp Kazimierz Górny, *Akt zawierzenia diecezji Matce Bożej Królowej Polski peregrynacji kopii Obrazu Jasnogórskie w diecezji rzeszowskiej*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 27-28.
5. Bp Kazimierz Górny, *Akt zawierzenia Kapłanów Matce Bożej Częstochowskiej*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 23.
6. Bp Kazimierz Górny, *Kazanie wygłoszone w okazji dnia modlitw o świętość kapłańską*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 289-291.
7. Bp Kazimierz Górny, *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego na Wielki Post 2001 roku*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 110-115.
8. Bp Kazimierz Górny, *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego po zakończeniu peregrynacji*, „Zwiastowanie", r. 2002, nr 3, s. 34-37.

9. Bp Kazimierz Górny, *List Pasterski Biskupa Rzeszowskiego przed Koronacją Matki Bożej w Ropczycach i Nawiedzeniem Jasnogórskiej Matki*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 120-124.
10. Bp Kazimierz Górny, L*ist Pasterski Biskupa Rzeszowskiego przed Nawiedzeniem Diecezji przez Matkę Bożą w Kopii Jasnogórskiego Obrazu*, w: K. Górny, *Omnia Tibi, Wybór kazań, listy pasterskie, listy różne i inne pisma*, red. H. Janicka, Rzeszów 2003, s. 125-128.
11. Bp Kazimierz Górny, *Pierwszy Synod Diecezji Rzeszowskiej - Słowo Biskupa Rzeszowskiego*, w: *Pierwszy Synod Diecezji Rzeszowskiej 2001-2004*, red. J. Szczupak, Rzeszów 2004, s. 20-26,
12. Bp Kazimierz Górny, *Słowo Biskupa Rzeszowskiego przed XXIV Pieszą Pielgrzymką Rzeszowską na Jasną Górę*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 2, s. 21-22.
13. Bp Kazimierz Górny, *Słowa powitania wygłoszone przez ks. biskupa Kazimierza Górnego, biskupa rzeszowskiego, na rozpoczęcie peregrynacji obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 3, s. 37-38.
14. Wiesław Szurek, *Nawiedzeniowa modlitwa oczu do Boga za Maryją – kazanie księdza prałata Wiesław Szurka wygłoszone podczas Mszy św. na powitanie obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Cmolasie, 14 czerwca 2002r*, „W Blasku Przemienienia", r. 2002, nr 6, s. 8-9.
15. *Adresy grup rekolekcyjnych*, w: *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, red. J. Szczupak, J. Buczek, A. Cypryś, Rzeszów 2001, s. 23-24.
16. *Jubileuszowy Schematyzm Diecezji Rzeszowskiej 2017*, red. J. Buczek, Rzeszów 2017.
17. *Komunikat Kurii o zakończeniu nawiedzenia Matki Bożej w diecezji rzeszowskiej*, „Zwiastowanie", r. 2002, t. 3, s. 55-56.
18. *Komunikaty Kurii Diecezjalnej z dnia 21.03.2001*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 1, s. 41.
19. *Komunikaty Kurii Diecezjalnej z dnia 28.03.2001*, „Zwiastowanie", r. 2001, nr 1, s. 42-43.
20. *Odezwa do księży dziekanów w związku z zakończeniem peregrynacji w diecezji rzeszowskiej z 16 lipca 2002r.*, „Zwiastowanie", r. 2002, t. 3, s. 54-55.
21. *Ogólny program dnia nawiedzenia parafii*, w: *Peregrynacja Kopii Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Diecezji Rzeszowskiej*, red. J. Szczupak, J. Buczek, A. Cypryś, Rzeszów 2001, s. 21-22.

Wykaz skrótów:

Archiwum Diecezji Rzeszowskiej – ADRz